debreceni
független Ujság
politikai napilap

SZOMBAT, 1937 ÁPRILIS 17. XXXIII. ÉVFOLYAM 85. SZÁM. 6 fillér

Őrizetbe vették a Nemzet Akarata Pártjának vezetőjét

Éjszakai házkutatások Budapesten és a vidéken

Budapest, április 16. A budapesti rendőrség politikai osztálya a belügyminiszter utasítására a budapesti királyi ügyészség határozata alapján 1937 április 15-én házkutatást tartott a Nemzeti Akarat Pártjának Nap-utcza 19. számú házban lévő párthelyiségében és Szálassy Ferenc Hollán utcza 10. szám alatti lakásán, továbbá Held János nyomdásznak Mecsek utcza 8. sz. alatti nyomdájában.

A párthelyiségben megtartott házkutatás alkalmával két mázsa röpiratot, jegyzőkönyvet, esküformákat, 440 pengő készpénzt, teljes tagnévsort és más iratokat foglaltak le.

A talált anyag kivizsgálás alatt van.

Megállapítást nyert, hogy a párt teljesen diktatórikus alapon szervezkedett. Vezetőség nincs. Maga Szálassy Ferenc a párt vezére. Az adminisztratív teendők dolgában dr. Erdélyi Kálmán magántisztviselő segédkezett. A párt vidéki szervezeteinek lenyomozása folyamatban van.

A királyi ügyészség Szálassy Ferenc és társai ellen a büntetőtörvénykönyv 173. és 174. paragrafusa alapján az állam és társadalom törvényes rendjének felforgatására irányuló bűncselekmény miatt a büntető eljárást megindította.

Szálassy Ferencet a rendőrség őrizetbe vette és a további perrendszerű eljárás végett a királyi ügyészségnek fogja átadni.

Szálassy Ferenc körülbelül két esztendővel ezelőtt, mint őrnagy nyugdíjaztatta magát és azóta igyekezett politikai ambicióit kielégíteni.

Néhány évvel ezelőtt néhány szélsőséges gondolkozású barátjával együtt megalapította pártját, amelynek a Nemzeti Akarat Pártja címet adta. A Nap utcza 19. számú házban bérelt ki az új párt két nagy szobából álló helyiséget és itt kezdődött meg a szervezési munka. Budapesten főleg állás és foglalkozás nélküli fiatalemberek csatlakoztak Szálassyhoz. Mégis azt tapasztalta, hogy a fővárosban semmi visszhangja nem volt szervezkedésének és röpiratainak, kevés ember lépett a pártba, ezért működési terét kiterjesztette a vidékre is.

Különböző vidéki városokban és falvakban helyicsoportokat létesített s ezeken keresztül árasztotta el röpirataival vidéki szervezőit.

Egy füzetben diktatórikus és paranesuralomra törekvő politikai pártjának programját megírta „Célkitüzések" cím alatt. Ezenkívül miután állandó napilap vagy hetilapengedélye nem volt a pártnak, mindig más címeken jelentetett meg pártlapokat. Legutolsó lapkiadványának a címe az Uj Magyar Munkás volt. Ezekben a lapokban és röpiratokban **lázító tendenciájú, diktatúrára uszító cikkek jelentek meg.**

Ezeket a királyi ügyészség az államra és a társadalmi rendre veszélyt jelentő írásoknak minősítette és ezeknek a már régebben megjelent röpiratok a rendőri nyomozás eredményeinek alapján rendelték el most Szálassy Ferenc ellen állami és társadalmi rend felforgatására irányuló büntető gyanuja címén az eljárást és a házkutatást.

Tudta jól a politikai rendőrség, hogy Szálassy Ferenc a maga politikai pártjában mindent egymaga végzett és már pártjának belső életében is az egyszemélyhez kötött parancsuralmi rendszert honosította meg. A párt tagjain keresztül izgatott a parlamentáris rendszer és a mai társadalmi rend ellen. Ezért a királyi ügyészség utasítására

az elmult éjszaka rajtaütésszerüen igyekezett felgöngyölni a politikai rendőrség az egész Szálassy-pártot.

Még a délutáni órákban különböző vidéki városokba és községekbe is elutaztak a rendőrség politikai osztályának parancsával a detektivek, hogy Szálassy Ferenc pártjának vidéki csoportjainál az előírt rendőri lépéseket szintén megtegyék.

Ugyanakkor kivonultak a rendőrség detektivjei a Nap utcza 19. számú ház elé. Anélkül, hogy különösebb feltünést okoztak volna, az esti szürkületben megszállták a Szálassy-féle párthelyiséget, ahol megtartották a királyi ügyészség parancsának felmutatása után a házkutatást.

Ott volt már a párt helyiségében Szálassy Ferenc rövid knickerboker nadrágos sportruhában

és lassanként szállingózni kezdtek a minden este ott gyülekező párttagok is. Este tizenegy óráig vagy huszonöten jelentek meg a Nemzet Akarata Pártjának helyiségében. Persze senkit onnan el nem bocsátottak, Szálassy Ferencet sem.

A házkutatás során sok röpiratot, a párt szervezkedésére vonatkozó bizalmas feljegyzéseket és valami kevés szervezkedés céljául szolgáló készpénzt is egybegyüjtöttek és mindezeket lefoglalták.

Ezek után Szálassy Ferenc őrnagyot és az egybegyülteket, mintegy huszonöt személyt, a késő éjjeli órákban autón a főkapitányságra kisérték.

Elsősorban a társadalmi rend felforgatásának büntettével gyanusított Szálassy Ferencet hallgatták ki, a nála talált különböző lázító szervezkedési anyag és röpirattömeg ügyében. Reggelig kihallgatták az összes őrizetbevetteket s mindenkinek személyi adatait és vallomását politikai, társadalmi szerepléséről írásba foglalták. Ezek után a hajnali órákban párttagok legnagyobb részét elbocsátották a rendőrségről. Szálassy Ferencet azonban nem bocsátották el.

Mialatt Budapesten ilyen módon betekintést szerzett a rendőrség Szálassy Ferenc pártjának minden titkába, azalatt vidéken is végrehajtották Szálassynak vidéki szervezeteinél az előírt házkutatásokat.

Annyit kétségtelenül meg lehet állapitani a nyomozás eddigi adataiból is, hogy

Szálassynak csakugyan »parancsuralmi tervei« voltak és ebből a célból skrupulusnélküli agitációt folytatott, de működésének nagy visszhangja nem lehetett, mert pártjának igen kevés tagja volt csak

Ő maga kihallgatása során ezt mondotta:

— Ha a Nemzet Akaratának Pártja kevés taggal is rendelkezik még, ez azt jelenti, hogy még nagyon fiatal a szervezkedésünk, de a szimpatizálók száma egyre növedett.

A taglétszám növekedésének egyelőre végetvetett a főkapitányság politikai osztálya, amelynek főnöke, Hetényi főkapitányhelyettes az éjszaka eredményes munkájáról már ma részletes jelentést tett Széll József belügyminiszternek, aki nyilvánvalóan ezzel kezdte meg beigért rendfentartó munkáját.

Ugyanakkor, amikor a házkutatást végezték Szálassy párthelyiségében, rendőri bizottság jelent meg lakásán a Hollán uccában, valamint

a Held-féle nyomdában, ahol Szálassy a röpiratokat készíttette.

Itt is házkutatást tartottak és a parancsuralmi szervezkedésre vonatkozó iratokat lefoglalták, majd beszállították a főkapitányság politikai osztályára.

A Nap uccában lévő párt szobáit a házkutatás után lepecsételte a rendőri bizottság.

Eckhardt Tibor a honvédelmi vitában erélyesen visszautasította az ellene szórt rágalmakat

Bethlen István grót az erős hadsereg fontosságáról Röder honvédelmi miniszter beszéde

Budapest, április 16. A képviselőház pénzügyi bizottsága Bud János elnöklete alatt pénteken délelőtt folytatta a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását.

Éber Antal, az első felszólaló a zárszámadásokból kimutatta, hogy

a kormány tulajdonjogilag engedett át öt milliót a Hangya veszteségeinek fedezésére.

Legalább annyi szeretetet kér a kereskedőknek a minisztertől, mint amennyit a kartellek iránt tanusított.

Schandl Károly visszautasítja azt a vádat, hogy a fogyasztási szövetkezetek az állam támogatásából élnek.

Gróf Sigray Antal s Pesthy Pál után gróf Bethlen István szólalt fel. Nem elég az új útakat megépíteni, hanem azokat jókarban fenn is kell tartani — mondotta.

Bornemisza Géza válaszolt ezután a felszólalásokra. Nemcsak a Hangya iránt érez szeretetet, hanem világosan megmondotta, hogy a kereskedelem legyen tekintettel azokra a legitim kereskedelmi alakulatokra is, amelyeket szövetkezeteknek neveznek. Kijelentette a miniszter, hogy az úttentartási hibák oka a pénzügyi fedezet szükös voltában rejlik.

Rassay Károly felszólalásában megkérdezte, hogy tulajdonképpen melyik miniszter viseli az alkotmányos felelősséget a Külkereskedelmi Hivatal gesztióiért?

Bornemisza miniszter válaszában kijelentette, hogy amikor szakkérdésről van szó, az illetékes szakminiszterhez kell fordulni, — amennyiben pedig általános kereskedelempolitikáról van szó, akkor a kormány elnökéhez.

Gróf Bethlen István és Éber Antal felszólalása után a bizottság elfogadta a kereskedelmi tárca költségvetését és áttért a honvédelmi tárca tárgyalására.

A honvédelmi tárca vitája

Farkas Elemér előadó kifejtette, hogy a vitát legjobban determinálhatja Eckhardt Tibor tavaly elmondott beszédének egy mondata, a következő: »A nemzet védképességének fejlesztése minden becsületes párt elsőrangú kötelessége és mi minden áldozatra készek vagyunk e védképesség fejlesztése és fokozása érdekében«.

Temple Rezső, az első felszólaló kérte a honvédelmi minisztert, hogy a magyar honvédség tisztikarát óvja meg minden külső befolyástól.

Gróf Sigray Antal szerint motorizált hadseregre van szükség, ezért fontosnak tartja az autóbehozatalt.

Lakatos Gyula és Czermann Antal után

Eckhardt Tibor emelkedett szólásra.

— Annak ellenére, hogy a költségvetést, mint ellenzéki párt, általánosságban nem fogadhatjuk el, mind a külügyi, mind a honvédelmi tárca terén kivételt teszünk és ezt a két tárcát mint ellenzéki párt is elfogadjuk.

— Kénytelen vagyok ellenben visszatérni a mult vasárnap tartott pápai beszédemre, mert a sajtó egyrésze, még pedig megütközéssel kell konstatálnom, hogy

a félhivatalos sajtó, olyan tendenciózus, sőt meghamisított szövegeket közöl és azokból olyan konzekvenciákat vont le, amelyek ellen a legélénkebben tiltakoznom kell.

Kifogásoltam, hogy társadalmi egyesületekbe, amelyeknek politikamenteseknek kellene lenniök, bizonyos politikai klikkek a maguk politikáját iparkodnak becsempészni, azt mondtam, hogy ez a befurakodás még aggasztóbb akkor, ha az ország fegyveres erejével szemben ugyanilyen tendenciákat látok érvényesülni.

— Ez nemcsak hogy nem vád a honvédelemmel szemben, hanem megfordítva, ez a honvédelem érdekeinek minden tekintetben való védelme, amelyet csak meg kell ismételnem és tiltakoznom kell az ellen, hogy bármiféle politikai párt, vagy klikk, a magam pártját épúgy idesorozom, mint bármilyen más pártot, a honvédség tisztikarával vagy a fegyveres erő bármely más részével, a csendőrséggel és a rendőrséggel szemben iparkodjék a maga politikáját érvényesíteni és ennek a politikának a fegyveres erő tagjai körében párthiveket vagy támogatást keresni.

Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!

A szomoru spanyol példa int

Eckhardt Tibor: Ez olyan kardinális tétel, amely nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon alapvető posztulátuma az ország belső rendjének. Mert ha a spanyolországi tragédiát nézem, akkor én a spanyol tragédia kiindulási pontját abban látom, hogy a spanyol király és kormányai eltűrték, hogy a hadseregben tiszti juntak alakuljanak és belevigyék a pártpolitikát a spanyol hadseregbe. (Ugy van!)

— **Méltóztassanak elhinni, hogy ha az egyik politikai párt ilyen irányban tevékenykedik, különösen, ha sikerrel tevékenykedik, akkor mulhatatlanul megindulnak a többi pártok részéről is hasonló tendenciák és ahol ezelőtt csak politikai pártok küzdöttek érvekkel, a végén bekövetkezik az, amit Spanyolországban látunk, hogy generálisok hadosztályokkal állanak egymással szemben és a szellemi küzdelem helyébe lép a polgárháború, aminél nagyobb szerencsétlenséget egy nemzetre elképzelni sem tudok.**

Felkiáltások: Igaz!

Eckhardt: Én tehát csak kötelességet teljesítettem, amikor a hadsereg, hála Istennek intakt, mai helyzetével kapcsolatban megjegyeztem, hogy ezeket a politikai tendenciákat a kormányzatnak nem szabad érvényesülni hagyni. Ezt a kijelentésemet a leghatározottabban újból megismétlem.

— Hogy ez a kijelentés nem volt felesleges, hanem konkrét szándékok és törekvések kapcsán tétetett, erre nézve

utalok azokra a szóbeli közlésekre, amelyeket tegnap volt alkalmam megtenni a honvédelmi miniszter úrnak és amelyek kétségtelenül bizonyítják, hogy ilyen tendenciák vannak.

Igaz, hogy eddig hála Istennek még nem vezettek sikerre. Ezeket a tendenciákat megszüntetni a kormányzatnak kötelessége.

— Kijelentéseimnek másik részében hivatkoztam arra, hogy

megengedhetetlen, hogy politikusok katonai alakulatokat szervezzenek

és amennyiben ilyen tendencia van, katonák pártpolitikai akciókban résztvegyenek. Itt bizonyos utalások történtek. Ezeket az utalásokat én konkrét adatok alapján tettem, amelyeket a legilletékesebb faktorok tudomására hoztam már hetekkel ezelőtt.

— Rendkívül sajnálom, hogy ezeknek a konkrét adatoknak a kivizsgálása, illetőleg a vizsgálat eredménye tekintetében csak tegnap kaptam megnyugtató felvilágosítást, mert ha már előzetesen megkaptam volna, akkor pápai beszédemben fölösleges lett volna rámutatni ezekre a jelenségekre.

— Ugy érzem azonban, hogy ebben a tekintetben is csak a közérdeket szolgáltam, amikor a tudomásomra jutott jelenségek kapcsán szóvátettem ezt a kérdést. Ismétlem, köszönettel látom, hogy éppen a honvédelmi miniszter úr tevékenységén keresztül megtörtént a vizsgálat és megnyugtató eredménnyel be is fejeződött. Ezt köszönettel elismerem és ezzel a kérdésnek ezt a részét a magam részéről befejezettnek tekintem.

„A kormány félhivatalos lapja tudatosan és rosszhiszemüen hamisitott...“

— Beszédemnek volt egy harmadik része, amely, ha azt mondottam volna benne, amit a kormánypárti sajtók, elsősorban a félhivatalos lapnak tekintendő »Uj Magyarság« a számba adott, teljes joggal volna kifogásolható, sőt felháborodást válthatna ki. De a lapokban, például a Magyarország**ban szószerinti szövegében megjelent — amit én mondottam. Kényte**len vagyok tiltakozni az ellen, hogy a kormány félhivatalos lapja tudatosan és rosszhiszemüen meghamisított nyilatkozatot adjon a számba.

— Az én beszédembe nem lehetséges félreértés alapján belemagyarázni, hogy amikor én arról beszéltem, hogy egyeseket ki kell rázni az uniformisból, ez a hadsereg tagjaira vonatkoztatható, mert én világosan megmondottam, hogy

ezt azokra az uniformizált civil alakulatokra vonatkoztattam, amelyek illegálisan bujnak bele az uniformisba,

hogy maguknak ezáltal tekintélyt és a katonaságot egyedül megillető tiszteletet szerezzenek.

— Én a hadsereg érdekét védem akkor, amikor mindenféle svihákoknak uniformisba való bujtatása ellen tiltakozom. A hadseregnek kijáró tisztelet nem engedi meg, hogy az uniformist az ucca porában, uccai verekedések során hentergessük meg. (Ugy van!)

— Amikor az Uj Magyarság azt a perfid inszinuációt engedi meg magának, hogy ezekre az illegális alakulatokra, ezekre a törvénytelenül uniformisba bujtatott egyénekre vonatkozólag tett kijelentéseim a hadsereg tisztikarára vonatkoznak, akkor súlyosan megsérti a hadsereg tisztikarát.

— Nem tudom megérteni, miféle politikai rezon, miféle politikai szándék van az ilyen beállítás mögött, mert az ilyen hamisítás nem veszélytelen.

— És amikor itt ezt a mondatot engedi meg magának ez az ujság, amikor azt irja, hogy »az ellenzéki pártvezér katonai összeesküvésről beszélt«, ilyenről nem beszéltem »és tábornokokat és testőrtiszteket akar kirázni az uniformisból«, ez súlyos valótlanság, ezt sohasem mondottam, »akkor miért higgye a cseh sajtó, hogy nincs forradalmi veszély Magyarországon?«, akkor én megállapitom, hogy

ennél hitványabb mondatot soha, az 1918-as időkben sem irt le egyetlen forradalmi ujság sem.

Az a konzekvencia, amelyet ez az ujság ebből a mondatból levont, joggal sujthatja azt, aki ezt a mondatot megkonstruálta.

Eckhardt Tibor ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét erélyesen, az asztalra ütve:

VÁSZONÁRU ! FEHÉRNEMŰ !
MEGBIZHATÓAN
Kardos László cégnél

— **Ugy érzem, hogy amikor a magam részéről leszegezem, hogy mit mondottam félreérthetetlenül, hogy miket állitottam, jogom van, még pedig a honvédség jól felfogott érdekében is azt a kérést intézni a kormányhoz, hogy járjon el ezzel a lappal szemben, mert a kútmérgezésnek olyan veszedelmes módját kísérelte meg ez az ujság, amelyet tétlenül tovább türni pártpolitikai különbség nélkül egyikünknek sem szabad.**

Eckhardt Tibor beszédét a pénzügyi bizottság tagjai általános helyesléssel és tapssal fogadták.

Csilléry András csatlakozott ahhoz a felfogáshoz, hogy a hadsereg politikamentes legyen. Helyteleníti, hogy a multban aktiv tiszteket, polgári feladatok teljesítésére rendeltek ki.

Bethlen István a következő felszólaló. Nemzeti érdekeink megvédése szempontjából a külpolitikát talán még fontosabbnak tartom, mint a honvédelmi politikát. De amikor ezt mondom, egyúttal azt is kell mondanom, hogy

sikeres külpolitikát megfelelő hadsereg nélkül csinálni nem lehet.

Ha ugyanis egy állam szövetségeseket akar magának szerezni, rá kell hogy tudjon mutatni kardjára hogy ez a szövetséges ér is valamit. Éppen ennélfogva még a mai állapotban is és a mai pénzügyi helyzetben is ez az utolsó felesleges krajcárt is a magyar hadseregre költeném el, az utolsó nélkülözhető krajcárt a magyar hadsereg fejlesztésére tartom szükségesnek.

Szálasy aktiv tiszt korában a szociáldemokrata pártnál jelentkezett

Györki Imre a politizáló katonáról beszélt.

Szálasy Ferenc négy évvel ezelőtt jelentkezett a szociáldemokrata pártnál és felajánlotta vezérkari képességeit a szociáldemokrata párt szervezeteinek kiépitésére.

Hangoztatta Szálasy, hogy kialakult terve van, miképpen lehetne megszervezni a szociáldemokrata pártot olyan helyeken, ahol a hatóságok ezt a szervezkedést nem engedélyezik.

— Mi elutasítottuk a jelentkező Szálasyt — folytatta Györki Imre — és közöltük vele, hogy

amíg katonai szolgálatban van — mert akkor még aktiv vezérkari százados volt, — nem tárgyalunk vele,

mert az az álláspontunk, hogy katona ne politizáljon.

Schadl Károly és Andaházy-Kasnya Béla felszólalása után Rőder Vilmos honvédelmi miniszter szólalt fel: Elismeréssel emlékezett meg a tisztikarról, az altisztikarról és a legénységről. Egyéni álláspontom az volt, hogy a tisztikarba nem szabad beférkőzni semmiféle politikának — mondotta. — Ebben a tekintetben megnyugtathatom az igen tisztelt pénzügyi bizottságot, hogy tisztikarunk egészében érintetlen.

— A multban egyes események felmerültek és azokból a tanulságokat mindenesetre le fogjuk vonni. Itt megnyugvással és köszönettel veszem Eckhardt képviselő úr kijelentéseit, amelyekből elsősorban azt rögzítem le, **hogy szavai sem intézmény, sem egyesek ellen nem irányultak és nem ilyen értelemben tartalmaztak kifogásokat.**

— **A tisztikar szempontjából még egyszer biztosithatom a bizottságot, hogy a mai helyzet teljesen megnyugtató.**

Méltóztassanak meggyőződve lenni arról, hogy a jövőben a helyzet csak javulhat és semmiképpen sem fog roszszabbodni.

— A mi egyenjogusagunk kérdését illeti, ez elsősorban külpolitikai kérdés. Nem vagyok tehát hivatott ebben az értelemben ehhez hozzászólni, annyival kevásbé, mert a külügyminiszter úr a külügyi vita során ebben az értelemben már nyilatkozott.

— Ami a légióltalmat illeti, — folytatta Röder honvédelmi miniszter — adott helyzetet vettem át. Egyik első dolgom volt ezt a kérdést megoldani, pénz nélkül azonban itt sem lehet megindulni.

— Ami a tisztikar szellemének fentartását illeti, megismétlem, hogy nemcsak a régi hadsereg szellemét és nagy összetartó erejét, hanem a jelenlegi tisztán magyar hadsereg tisztán magyar szellemét kívánom feltétlenül nemcsak megtartani, hanem állandóan fejleszteni, minden egyéb befolyástól mentesen. (Helyeslés.)

— Azt akarjuk, hogy elsősorban a tehergépkocsink száma szaporodjék és rendszerint egységesebbé váljék.

Nagy éljenzés és taps fogadta a miniszter beszédét. A bizottság általánosságban és részleteiben elfogadta a honvédelmi arca költségvetését. Hétfőn folytatja a bizottság a költségvetés tárgyalását. Ezúttal a pénzügyi tárca költségvetése kerül sorra.

Egységes keresztyén frontot javasol a Kálvin Szövetség

Budapest, április 16. Pénteken este tartotta ez évi közgyűlését a Magyar Kálvinszövetség, a budapesti ref. egyházmegye tanácstermében. Bernáth István dr. titkostanácsos, szövetségi világi elnök mondott megnyitót s a keresztyény lelkiismeret felébresztésére buzdított. Valamikor a keresztyénség is a szegénységet magasztalta, ma fejet hajtunk az eredmények, a nagy vagyon és a gazdagság előtt. Lehet-e csodálkozni, hogy nemcsak az emberek, de a nemzetek is elvesztették lelkiismeretüket? Orosz és Spanyolországban szemünk láttára százezreket gyilkolnak le. A terror szamára a lelkiismeret megszünik hajtócró lenni. Tisztességes ember az ilyen állapotokba nem nyugodhatik bele. A megoldás útja: a társadalom egyénekből alakul s az egyén belső világának megtisztitása az első cél. Igy állithatjuk meg ezt a szörnyű világramlást és még különb emberségesebb társadalmat ezet a úton épithetünk.

A nagy tapssal fogadott előadás után a különböző jelentések következtek, majd megválasztották a szövetség új elnökévé Dabasi Halász Lajos dr. ny. koronaügyészt. A közgyűlés keretében Benkő Ferenc dr. ny. pénzügyminisztériumi államtitkár, a „Református öntudat cimen előadást tartott. A közgyülés valasztmányi tárgyalás alapjául elhangulag elfogadta ezután Kérészi Zoltán dr. pécsi egyet. tanár következő indítványát:

Mondja ki a Kálvinszövetség, hogy a hazánkat s a keresztyénséget fenyegető bolsevizmussal és új pogánysággal szemben sürgősen szükségesnek ítéli az összes keresztyén egyházak összefogását és együttes védekezését, ezért a római és görögkatholikus, református, evangélikus és unitárius egyházak kormanyzó főhatóságaihoz azzal a javaslattal fordul, hogy — félretéve minden hitelvi és egyházalkotmányi véleménykülönbséget — a jelzett veszélyek elleni hatályos küzdelem érdekében tegyék megfontolás tárgyává az egységes keresztyén front megalakitásának kérdését. A Kálvinszövetség úgy véli, hogy evégből célszerű lenne egy, az összes keresztyén egyházak kiküldötteiből álló országos bizottság megalakítása, amely hivatvan lenne arra, hogy a bolsevista és új pogány mozgalmakat s izgatásokat állandó figyelemmel kisérje, azokkal szemben a hazi társadalom védekezését irányítsa s esetleg a szükséges védő intézkedések megtétele céljából a kormánynak ép úgy, mint az egyházi főhatóságoknak idejekorán megfelelő javaslatot tegyen.

A közgyűlés után a Gellért szálló különtermében rendezte a Szövetség első Kálvin vacsoráját.

A legmagasabbrendü tánckulturát képviseli a Csokonai-színházban szereplő Cieplinski-ballet

A párisi világkiállitásra megy a varsói ballet, amely hétfőn Debrecenben mutatja be remek tudását

Debrecen közönségének csak a legritkább esetben, azt lehet mondani: minden tiz esztendőben van alkalma a kor színvonalán álló halletművészetben gyönyörködni. Annál kivételesebb esemény lesz tehát, hogy hétfőn az európai táncművészt legmagasabb fokát reprezentáló varsói ballet szerepel Debrecenben, a Zenekedvelők Körének rendezésében a Csokonai-színházban.

A lengyel ballet a párisi világkiállításra megy és átutazóban egy estén szerepel Budapesten. Művészi vezetője s rendezője Jan Cieplinski a varsói és stackholmi opera és ai buenos aires Teatro Colon balletmestere, aki Magyarországon is jóismerős, hiszen két esztendeig volt a budapesti Operaház igen becsült balletmestere. Rajta kívül is világhírű nevek szerepelnek az együttesben: Halina Szmoicówna, a varsói opera primaballerinája, Ziuta Buczynska, a bécsi nemzetközi táncverseny és a berlini olimpiász táncversenyének győztese, Jadwiga Hryniewicka, a béci táncverseny első helyezettje, továbbá Janina Laitzkówna, ugyancsak a bécsi nemzetközi táncverseny díjazottja. A férfi táncosok között van Jan Cieplinskin kívül Zygmunt Dabrowski, a varsói opera első klasszikus táncosa, valamint Waclaw Wierzbicki, a varsói operaballet szólótáncosa.

Olyan névsor ez, amely a mai táncművészet legelső kiválóságait sorolja fel, hiszen a lengyelek tisztán őrzik az orosz tánckultura klasszikus értékeit, amellett a legmodernebb irányokat is felölelik és erős a népi gyökerük is. Műsorukon ehhezképest a legszebb klasszikus számok mellett korszerű produkciók és különböző lengyelvidékek stilizált népláncai szerepelnek. Olyan érdekes, értékes és változatos ez a műsor, hogy méltán tart számot a legnagyobb érdeklődésre.

Külön látványosság lesz a balletegyüttes káprázatos kosztümjei, melyeket St. Jarocki professzor, a varsói Nemzeti Színház szcenikai főnöke tervezett.

A varsói operaballet vendégszereplése iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Jegyek a Csokonai-színház pénztáránál kaphatók. A hétfői balletesten bizonyára ott lesz Debrecen egész kulturközönsége, melynek a balletművészet terén érzett sajnálatos hiányát pótolja a pompás lengyel együttes vendégszereplése.

Időjóslás

Hazánkban túlnyomóan északnyugati enyhe szél uralkodik. Az égbolt változóan felhős és csak Sátoraljaújhelyen és Debrecenben esett jelentősebb mennyiség, az előbbi helyen 6, az utóbbin 15 mm. A hőmérséklet a nyugati részeken 16—17, délen és középen 18—19, keleten 15 fokra emelkedett.

Jóslás: **Gyenge szél, változó felhőzet, több helyen, főként az ország északi felén eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.**

Horthy kormányzó holland kitüntetése

Budapest, április 16. Gavan Hoorn holland követ Vilma királynő megbizásából átnyujtotta vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzónak a holland király által részére adományozott németalföldi oroszlán rend nagykeresztjét. Ez az érdemrend Hollandában a legmagasabb kitüntetés, amelyet még 1818-ban alapitottak és amelyet külföldiek részére csak egészen kivételesen adományoznak.

Miklós herceg Olaszországba utazik

Bukarest, április 16. Miklós herceg vasárnap este utazik Olaszországba. Uljára elkiséri felesége is. A herceg visszautasította Károly királynak azt az ajánlatát, hogy új nevet vegyen fel s ezuttal Hohenzollern Sigmaringen Miklós néven szerepel.

Rendkivüli érdeklődés nyilvánul meg a debreceni Független Kisgazdapárt Eckhardt-díszvacsorája iránt

Tegnapi számunkban megemlékeztünk arról, hogy április 24-én, tehát szombathoz egy hétre a magyar földmives politika és az alkotmányvédelmi irányzat nagytekintélyű vezére, Eckhardt Tibor Debrecenben előadást tart, amely után a debreceni Független Kisgazdapárt az Arany Bikaszálló dísztermében 500 terítékes bankettet ad Eckhardt Tibor tiszteletére. Eckhardt Tibor debreceni látogatásának előkészítése igen erőteljes ütemben folyik. A Független Kisgazda és Polgári Párt, amely most alakul újjá Debrecenben, hogy a polgári ellenzéki gondolat erőteljes szervezetévé váljék, száztagú nagybizottságot küldött ki a vacsora megrendezésére. A bizottság vasárnap délelőtt tart gyülést.

A díszvacsora iránt máris rendkívüli érdeklődés mutatkozik a debreceni társadalom minden rétegében. Jegyigényléseket 31—13 telefonszám alatt már a szombati nap folyamán eszközölni lehet.

Családvédelmi intézkedések Olaszországban

Róma, április 16. Az olasz hivatalos lap mai számában rendelet jelent meg, amely a munkások családi munkabéréről szóló törvénnyel kapcsolatban megállapítja, ki tekintendő ebből a szempontból családfőnek. A családi munkabérre jogosult családfők közé számtja a rendelet az olyan leányanyát is, akinek házasságon kívül született gyermekét az apa nem ismerte el magáénak. A fasiszta kormány ezzel a rendelettel megvalósította a kötelező támogatást a házasságonkívüli anyaság esetére is és igy példát mutat az októberben Rómában összeülő nemzetközi értekezletnek, amely éppen a házasságon kívüli anyák védelmének kérdését tüzte napirendre.

Róma, április 16. Az olasz minisztertanács ma délelőtt Mussolini miniszterelnök elnökletével tartotta tavaszi ülésszakának harmadik ülését. Az ülésen a minisztertanács elsősorban a sokgyermekes családok segélyezésének kérdésével foglalkozott. Többek között elhatározták, hogy az állam félmillió lirával támogatja a sokgyermekes családok jövedelmének emelését. Egy törvényjavaslat a házassági kölcsönnyujtásról rendelkezik. A 26 éven aluli házasulandó ezertől háromezer liráig terjedő házasulási kölcsönt kap, melyet egy év mulva kell törleszteni.

Ma este 7-től 8 óráig lesz a Déri-muzeum második Ecce homo-nyitása

Az a nagy érdeklődés, mely a Déri-Múzeum első Ecce homonyitása iránt megnyilvánult, szinte várakozáson felül bebizonyitotta, hogy Debrecen város müvelt közönsége meg tudja becsülni városa kulturkincseit.

A Déri-múzum igazgatója figyelembe véve azt, hogy az első esti nyitást 1 óra leforgása alatt több mint 500 ember látogatta, már ma, szombaton este megrendezi a második Ecce homo nyitást, hogy azok is, akik az első bemutató felejthetetlen művészi szépségeit csak hirből hallották, mielőbb személyesen gyönyörködhessenek a hatalmas világhírű festményben. Mert össze sem lehet hasonlitani azt a hatást, melyet az Ecce homo nappali fény mellett nyujt azzal a hatással, mely esti világitásnál százszorosan fokozódva tárul elénk és a gyönyörű művészi alkotást teljes érvényesülésre juttatja.

A második Ecce homo nyitás ma szombaton este a nappalok hosszabbodása miatt nem félhétkor, hanem hét órakor kezdődik s nyolc órakor záruk. Belépőjegy ára 10 fillér. Bejárat a főkapun. Jegyek nyitás alatt az előcsarnokban, a jegypénztárnál válthatók.

Hungária
fi mszinház
ÓRIASI SIKER
a felejthetetlen szépségü
természeles színes filmcsoda
Allah kertje
MARLENE DIETRICH
és Charles Boyer
főszerep ésével.
Még ma nézze meg: 5, 7, 9 órakor.

Az Apollóban
Már csak pár napig
lesz műsorunkon a
legmonumentálisabb film,
a
„BEN-HUR"
RAMON NOVARRO remek alakitásával.
Előadások: 5, 7, 9 órakor.

Vasárnapi istentiszteleti rend

A REFORMÁTUS TEMPLOMOKBAN. A Nagytemplomban d. e. 10 órakor dr. Farkas Pál, d. u. 5 órakor Kiss Antal Jenő; Kistemplomban d. e. 9 órakor Mezey Béla, 11 órakor Nagy István, d. u. 5 órakor Szenes László; Kossuth uccai templomban d. e. 10 órakor Baja Mihály, d. u. 5 órakor Megyeri Béla hh.; Árpádtéren d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, d. u. 3 órakor Nagy Sándor; Ispotályban d. e. 10 órakor Márki Kálmán, d. u. 5 órakor Kulcsár Dezső; Homokkertben d. e. 10 órakor Kovács József, d. u. 5 órakor Hegyi Tibor; Kerekestelep d. e. 10 órakor Hegyi Tibor, d. u. 3 órakor Makkay László; Wolaffkatelepen d. u. 3 órakor Kovács József; Nyilastelepen d. e. 10 órakor Kulcsár Ferenc, d. u. 3 órakor Papp István; Csapókertben d. e. 10 órakor dr. Danesházy Sándor, d. u. 3 órakor S. Nagy Pál; Nyulason d. e. 10 órakor Tamás Ferenc; Szegényházban d. e. 9 órakor Szenes László; Téglavetőben d. u. 3 órakor Kovács Árpád; Téglaskertben d. e. 10 órakor Birinyi János; Lukaházán d. e. 10 órakor Bíró Pál; Horthy-kórházban d. e. 9 órakor dr. Loncz Sándor; Szalán d. u. 3 órakor Bíró Béla; Nagymacson d. e. 10 órakor Vári László; Kismacson d. u. 2 órakor Vári László; Nagyhegyesen d. e. 9 órakor Rápolthy Árpád; Ondód-Kádárdűlő d. e. 11 órakor Rápolthy Árpád; Pallagon d. e. 10 órakor viléz Szabó Endre, Sámsoni úton d. u. 3 órakor Farkas Dezső; Hosszupályi úton d. e. 8 órakor Papp Géza, Pacon d. e. 10 órakor Papp Géza; Mézeshegyen d. u. 2 órakor Papp Géza.

EGYETEMI ISTENTISZTELETEN április 18-án d. e. egynegyed 12 órakor a Kollégium oratóriumában Igét hirdet Szele Miklós vallástanár „A mammon rabjai" címen.

A RÓM. KATH. TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN. Rendes miserend, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagy mise, melyet tart dr. Beöthy György apát, szentbeszédet mond Lengyel László s. lelkész. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kápolnákban: Csapókertben Kummergruber Emil, a Katholikus Otthon igazgatója, Homokkertben dr. Rassovszky Kálmán Piarista tanár, Nyilastelepen Kiss László s. lelkész, Auguszta szanatóriumban dr. Wittmann Ádám piarista tanár, Hajdusámsonban Novák Gyula s. lelkész. Józsán dr. Szabó János, Kösülyszegen dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, Klinikán Béres Endre, Szent László Kollégiumban dr. Hulay Ferenc, Teréziánumban dr. Kompasz Árpád igazgató.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN (Miklós ucca 3. szám). Vasárnap d. e. 9 órakor középisk. ifjuság egyházi énekórája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos hitoktató lelkész. D. e. 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal Böjtös Sándor segédlelkész.

A GÖR. KATH. TEMPLOMBAN. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, d. e. 8 órakor diámise. 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szent beszédet Fekete Lajos s. lelkész mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. 23-án, pénteken Szent György nagyvértanu ünnepén vasárnapi rend.

VIGSZINHÁZ
Hangulat vidámság szerelem bécsi zene:
„Mulat a császárváros"
Fősz. Magda Schneider, Paul Hörbiger
Előadások: 5-7-9 órakor.

A BAPTISTA IMAHÁZBAN. A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 10—fél 11-ig prédikáció, d. u. 6—8-ig bemerítési ünnepély. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

Tizenkét kommunistát állított elő a rendőrség

Budapest, április 16. A fővárosi főkapitányság politikai osztálya az utóbbi időben észlelte, hogy a Nemzetközi Segély szervezete, amely a Kommunisták Magyarország Pártjának, valamint a Kommunista Ifjumunkások Magyarországi Szövetségének működését igyekszik előbbrevinni, az utóbbi időben ismét szervezkedni kezdett.

A Vörös Segély munkájának hatályosabbá tétele érdekében a Kommunisták Magyarországi Pártjának központi bizottsága különböző határozatokat hozott, amelyek arra irányultak, hogy a V. S. szélesebb alapokon szerveztessék meg és megfelelően megerősíttessék.

A bevezetett figyelések, illetve a lefolytatott nyomozás eredményeképp a főkapitányság politikai osztálya 45 ember ellen járt el, akik közül tizenkettőt és pedig: Deutsch Gyula szabósegédet, Leszmann Lajos magántisztviselőt, Virág Erzsébet varrónőt, Bendek Vilmos magántisztviselőt, Breuer József kifutót, Juhász György asztalossegédet, Horváth József cipőfelsőrészkészítőt, Lefkovits Dezső kereskedelmi alkalmazottat, Krähl Rezső asztalossegédet és Leopold Ilona magántisztviselőnőt, további illetékes eljárás céljából a bünügyi osztálynak adott át.

A megnevezettekről beigazolás nyert, hogy ebben a szervezkedésben aktiv ténykedést fejtettek ki s harcos tömegakciók megszervezésén dolgoztak.

Az előállítva volt többi gyanusított ellen közigazgatási úton jár el a rendőrség.

Mindnyájan marhák vagyunk

— védekezett a bíróság előtt egy becsületsértéssel vádolt igazgatótanító

Január elsején az egyik debreceni elemi iskola igazgatótanítója felszállt a Kossuth uccai villamosra. Szakaszjegyet váltott és fizpengössel fizetett. A kalauznak nem volt aprópénze, kérte tehát az igazgató-tanítót, hogy várjon, hadd gyüljön össze a pénze, amiből majd visszaadhat. Amikor azonban még a végállomásnál sem gyült össze annyi pénz, hogy a tíz pengőből visszalehetet volna adni, a kalauz szokás szerint bónt adott át a visszajáró pénzről az igazgatótanítónak, azzal, hogy a HÉV pénztáránál váltsa be.

Az igazgatótanító azonban nem fogadta el a bónt. Kijelentette, hogy neki azonnal szüksége van a pénzre.

— Kérem, — mondotta erre udvariasan a kalauz, — láthatja, hogy nincs elég pénzem, tessék a bónt beváltani.

— Miért nem tart magánál elég aprópénzt, maga marha — felelte az igazgatótanító oktató hangon. A kalauz kikérte magának a marházást, az igazgatótanító erre „renderutasította" a „feleselő kalauzt. A nagy hangokra előkerült a rendőr, aki igazoltatta az igazgatótanítót, aki ellen becsületsértés címén a járásbíróságon feljelentést tett a lemarházott Szabó Gyula kalauz.

Dr. Bónyi Bertalan járásbíró előtt a vádlott igazgatótanító beismerte a marházást, kijelentette azonban, hogy nem érzi magát bűnösnek. A védekezését meglepően indokolta meg:

— Az, hogy „marha", nem sértés. Én is marha vagyok. Van egy asztaltársaságom, amelynek összejövetelein állandóan marházzuk egymást, de eszünkbe sem jut, hogy megsértődjünk. Az asztaltársaságot „marhák asztaltársaságának" hivják, úriemberek a tagjai, mind marhák . . .

A bíróság nem fogadta el az eredeti védekezést és az igazgatótanítót 40 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évi próbaidőre felfüggesztette.

DEBRECEN MAGYAR ESTJE

Merész vállalkozás volt a magát „legmagyarabb város"-nak nevező Debrecenben „magyar est"-et rendezni, mert így szezon után a közönség fáradtsága miatt sikertelenség esetén úgy tünt volna fel a dolog, hogy a valóságban nem érdekli a magyar város közönségét az, ami ízig-vérig magyar. A merész vállalkozás sikerült. A jegyek tekintélyes része elővételben elkelt és a hatalmas díszteremben Debrecen színe-java részt vesz a művészi hangversenyen, amely így Debrecen magyar estje lesz.

Dr. Sztranyavszky Sándor Magyarország parlamenti elnöke, ma este 6 óra 41 perckor érkezik kíséretével Debrecenbe a gyorsvonattal. Elkíséri dr. Kovács Sándor püspök, Brandt Vilmos, Tóth Pál képviselők, Lukás Béla parlamenti ügyosztályfőnök, Szécsey titkár, Farkas Sándor orsz. sajtóudósító. Eljön a Tiszai egyházkerület elnöksége, a miskolci jogakadémia és Nyiregyháza intelligenciája is. Az állomási fogadtatás után Sztranyavszky Sándor az Arany Bikába hajtat kíséretével, ahol este 8 órakor kezdődik az előadás. Az előadás a díszteremben lesz.

A fényes hangverseny műsora a következő: Elnöki megnyitó szavakat mond Pass László. Liszt XIV. rapszódiáját (Magasan repül a daru) zongorázza Rieger Tibor művész. Remenyik: Ahogy lehet! c. költeményét szavalja Szabó Dániel ref. thológus. Tartini: Ördög trillája játsza hegedűn Dullien Klára művésznő. Jeney Klára a m. kir. Operaház tagja operarészleteket énekel. Sztranyavszky Sándor előadása. Dullien Klára 3 hegedűszáma: Liszt: Szerelmi álmodozás. Dohnányi: Ruralia hungaricából Andante és Presto. Hubay: Csárdajelenet (Helyre Kati). Jeney Klára operaénekesnő magyar darabokat énekel. A hegedű és énekszámokat Rieger Tibor zongoraművész kíséri zongorán.

Az előadás után társasvacsora lesz urak és hölgyek részére a Bocskay-teremben. Étlap szerint. Megjelenés uccai sötét ruhában.

A hangversenyre jegyek ma este 6-ig a Tóth Gyula vasüzletben kaphatók (Városháza épület). Földszinti ülőhely 1.50 és 1 P. Diákjegy 20 fillér. Erkélyjegy (ülő) 50 fillér. Páholy-személyjegy személyenként is kapható. Jegyváltás a hangversenypénztárnál este 7 órától kezdve. Megafon Sztranyavszky Sándor kívánságára, akinek pompás érces hangja van, nem lesz a teremben. Minden számot tisztán lehet hallani és élvezni. Aki jó helyhez kíván jutni, kívánatos, hogy még napközben váltsa meg jegyét a Tóth Gyula cégnél. Este tolongás lesz a pénztárnál és nem biztos, hogy kívánt minőségü jegyet lehet kapni.

Költöztetéseket
legolcsóbban eszközöl
Csengeri szállító
Arany János u. 42. Telefon: 32-21.

A művészi színvonalú magyar est az új evangélikus templom, iskola és szükház építési akcióját szolgálja, amelyet néhány éven belől fel akar építeni a kicsiny evangélikus egyház.

Sztranyavszky Sándor dr. másnap kíséretével megtekinti a hortobágyi pusztát és Debrecen sz. kir. város nevezetességeit. Debrecenből vasárnap este 5 órakor utazik el. Ugy az érkezésnél, mint az elutazásnál az evang. egyház presbiteriuma, Nőegylete és Lutherszövetsége kivonul a magas vendég tiszteletére. (:)

Ma este lesz az Olasz Kulturintézetben Cutato, milanói egyetemi tanár előadása

Az Intézet Igazgatósága felhivja tisztelt tagjai és minden érdeklődő figyelmét, hogy ma este 7 órakor lesz a már meghirdetett „Olaszország és Magyarország a nagy nyugati egyházszakadás idejében" cimü előadás. Ez alkalommal annyival is inkább nagyon érdekes téma kerül eredeti megvilágitásba, mivel a hires történelmi és régész professzor, fiatal olasz tudós, a magyar történelemnek egyik legmozgalmasabb idejéről fog beszélni; a nápolyi uralkodókról való kapcsolatról, amikor Olaszország és Magyarország között már felmerült az az ideális viszony, melyet az olasz nép ma is évszázadok mulva is érezni fog a magyarokkal szemben.

Az Intézet Igazgatósága erre az ünnepélyes alkalomra minden érdeklődőt szivesen lát és a nagyszabásu előadásnak rövid tartalmát magyarra fordítva a közönség kívánságára szét fog osztani. (o)

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 16-án, pénteken, a következő bejelentések történtek:

Születések: Zagyva Ferenc gazdálkodó, fia István, Bánk 41. Nagy János napszámos, fia János, Tegez u. 40. Farkas János majoros, leánya Mária, Veréb dülő 13. Deutsch Imre kereskedő, leánya Marianna, Molnár Gábor facsztergályos, fia Gábor, Böszörményi út 9. Villás János fm., leánya Irén, Komáromi u. 4. Szőllősi János fm., leánya Julia, Dobó u. 3.

Eljegyzések: Kigyós Sándor máv. s. tiszt, Hajduszoboszló—Vasgyura Mária, Csap u. 9. Vincze Gábor molnár, Nyirmártonfalva—Kórik Mária Nyil u. 67. Tóth Lajos iskolaszolga—D. Szabó Piroska, Rothermere u. 2. Göcs Zsigmond szabó s., Kálmán u. 22.—Sulus Róza Vendég u. 25. Tóháti Elek szabó m., Kincseshegy u. 10.—Tölvaj Margit Lorántffy u. 7. Prostyák István kereskedő, Hadházi u. 17.—Major Eszter, Eötvös u. 114. Mándoki György pincér, Karcag—Schvarcz Julia Szotyori u. 2. Szalmári Károly fogy. adóellenőr, Nyil u. 105.—Boldog Erzsébet, Burgundia ucca 6. Fischer Mihály m. hiv., Nap u. 17.—Pécsy Irén, Hüvelyes u. 3. Dári Imre festő s., Kigyó u. 29.—Gönczi Margit, Meszesa u. 8.

Halálozások: Özv. Süveg Sándorné ref., 67 éves, Pesti u. 27. Özv. Molnár Lajosné ref., 71 éves, Balaton u. 28-b. Szabó Istvánné ref., 69 éves, Böszörményi út 40. Demeter Sámuelné ref., 62 éves, Csillag u. 3. Szőke Józsefné ref., 59 éves, Király F. u. 14. Özv. Bodó Sándorné ref., 74 éves, Kinizsi u. 25. Czifra Imre ref. 53 éves, Mikepércs. Kövér Sándor ref., 61 éves, Sipos u. 6.

A diktatura jóhiszemű hívei a demokrácia beteljesedését várják a parancsuralomtól

Németh Imre egységespárti képviselő a Márciusi Front mellett

Eckhardt Tibor pápai beszédében mondotta, hogy erősebb, mint öt miniszter, mert mögötte állanak a magyar földmivelő nép nagy tömegei s mert az az eszme, a magyar demokrácia eszméje, amelyet képvisel, oly nagy és hatalmas, hogy nemcsak egy pártban, hanem a képviselőház minden oldalán ülnek hívei. Az, aki a totalitásra törekvés bódulatából alighogy józanodó kormánypártunkra büszkén mosolygott efelett a kijelentés felett, jó leckét kapott most Németh Imre képviselőnek, a NEP egyik képviselőjének beszédéből, amelyben a Márciusi Front programjának követésére buzdította a magyar egyetemi ifjúságot. Ez a beszéd a magyar demokrácia igehirdetése volt, azé a demokráciáé, amelyet Eckhardt Tibor is hirdet s amelyhez másfél évtized ellenséges és lekicsinylő mozgalmai között Juhász Nagy Sándor vezetésével hívek maradtunk, Kossuth Lajos programján állva mi, a debreceni polgári ellenzék igazi magva is.

Németh Imre beszédét a pesti egyetem egyik tanárának demokrácia-meghatározásával kezdte. Eszerint

»demokratikus állameszme — modern értelmezésben — nem jelenthet egyebet, mint az állam kötelékén belül levő összes szellemi, erkölcsi és anyagi egyéni erők lehető legjobb kifejtését és a közjóra való kamatoztatását, az igazság, — vagyis a jogegyenlőség és szabadság elvének alapján a szervezett és működő intézmények által, államban és társadalomban egyaránt.«

— Valljuk meg — folytatta az előadó —, hogy ilyen értelmezésű demokrácia Magyarországon soha nem érvényesült.

Az előadó ezután igen nagy jóakarattal, de tévesen azt fejtegette, hogy amint a demokráciát nem lehet felülről tekintélyi alapon megvalósítani, nem lehet alulról sem, forradalom által. Szerinte Széchenyinek volt igaza, aki azt mondta, hogy demokratikus életformára nem lázítani, hanem nevelni kell a nemzetet.

— Nem fejlődhetett itt sohasem valódi demokrácia, hiszen állampolitikai berendezkedésünk nélkülözte azokat az intézményeket, amelyek a nép szabad és igazi akaratnyilvánítását biztosították volna.

ezért nem lehetett még csak beszélni sem jelentősebb gazdasági vagy szociális strukturális reformokról, társadalmi életünkben pedig a nemzet óriási nagy többsége, a nép, a legjobb esetben leereszkedő vállveregetést kapott csupán uraitól.

Ime, maga Németh Imre mond ellene Széchenyinek, akivel szemben Kossuth azt vitatta, hogy át kell formálni az állampolitikai berendezést, hogy lehessen demokráciára nevelni a népet. Az, hogy a 48-as alap elhagyásával iparkodva továbbépíteni a magyar jövő útját, csődbe jutottunk, bizonyítja, hogy az állampolitikai berendezkedés átformálása valóban nélkülözhetetlen feltétele a demokrácia kifejlesztésének.

Annál inkább egyetértünk azonban Németh Imrével előadása további részében, amelyben többek között ezeket mondta:

— Ezért nem szabad csodálni, hogy a valódi demokrácia kiteljesedését hiába váró tömegek megundorodtak azoktól, akik a demokrácia jelszavával visszaéltek. És érthető az is, hogy sok jóhiszemű tévelygő most a demokratikus átalakulás beteljesítését valami diktatórikus rendszertől várja. A diktatúra nem egy, ilyen jóhiszemű hívétől kérdeztem meg, mit vár a diktatúrától? Majdnem valamennyi habozás nélkül azt felelte: várom a különböző előjogok eltörlését, a jövedelmek igazságosabb elosztását, várom a társadalmi egyenjogúsítást, a valódi szellemi és erkölcsi értékek érvényesülését, a legjobb egyéni energiáknak a közjó számára való kamatoztatását, stb., stb.

— Hányszor kiáltottam már az ilyenek felé: »Ember! Hiszen te a demokrácia beteljesítését várod a diktatúrától!« A legtöbb azt is feleli, hogy igenis, ezt várja, csak ezt nem nevezi demokráciának, mert az egy elkopott és lejárt szó.

— Nos, én nem félek ettől a divatból kiment szótól — folytatta Németh Imre — és örülök, hogy ime a magyar ifjúságnak is van olyan tábora, amely nem fél tőle, mert világosan látja és tudja, hogy a szó igazi, fogalmi fedezetéből nincs oka kiábrándulni.

— Támadják a Márciusi Frontot?! Ne törődjetek vele, fiúk! Nézzétek végig a támadók hadállásait és büszke, szép, tiszta magyar tudatotok megvetéssel mérheti végig az idegen eszmék zsoldos Landsknechtjeit! (Hosszantartó, viharos taps.) Nem ti vagytok a kitartottak szellemi frontja, akiknek mind egy, hogy zsidótól, gróftól, vagy más hatalomtól jön a sokezres gázsi! Ti szegény, koplaló, de kemény erkölcsű, magyar vérű, dolgozó és tanuló magyar diákok vagytok, akik ha nem is jártok verekedni és tűr tető sétákra, a zsidó bankhatalom páncélszekrényét mégis a ti most köszörülődő szellemi erőtök fogja felnyitni a magyar demokratikus erők közjavára! (Hosszantartó taps.)

Hányjatok fittyet az ostoba és fecsegő vádaskodásra, amely bennteket hazaárulással vádol és üljetek le büszkén a vádlottak padjára, az olyan »szent hazaárulók« mellé, mint amilyenek Wesselényi, Teleki László és Kossuth Lajos voltak!

— És álljatok csak bátran, szép, lelkes tizenkét pontok mellett és álljatok szilárdan a kemény magyar szavuk miatt üldözött írók mellett!

Álljatok csak rendületlenül a vádlottak padjára ültetett Erdélyi József, Féja Géza és Veres Péter írásai mellett. (Az ifjúság itt felállva percekig tapsolt és éljenzett.)

Oda fognak állani mások is! És ha majd a börtönök sötétje elnyelte már a magyar szenvedő milliók ajját, kinját elkiáltó, magyarvérű írók és költők seregét, ha idekint már csak Trauerschwartz-Busfekete László fogja vidámítani a megnyugodott kedélyű kaszinótag urakat, akkor érezzétek majd meg, hogy virrad már és kél fel már — megállithatatlanul — az igazi magyar demokrácia napja...

*

Igy beszélt Németh Imre kormánypárti képviselő úr. Beszédéből nemcsak az állapitható meg, hogy a magyar demokráciáért, a magyar nép felszabadításáért folyó harcnak súlyos, nehéz, válságos szakasza van még hátra, hanem az is, hogy a magyar nép millióinak, a magyar alkotmányosságnak védelmében a nagytőke és a nagybirtok mentésére indult diktatúrapárt rohamai ellen, a nép pártján sokan fogunk találkozni, akik ma még különböző pártokon — ha nem is harcolunk, de: — állunk egymás ellenében.

Tartós hullámot
készít 4 pengőtől garancia mellett
BATA Csapó ucca 4. szám.

Három hónapot kapott a nemlétező anyavédő egyesület nevében szélhámoskodó cipész

19 esetben csalt ki adományt

Május elején az egyik Csapó uccai üzletbe bement egy férfi, aki Kovács Kálmán néven mutatkozott be és előadta, hogy az Országos Magyar Anyavédő Egyesület megbizásából adományokat gyüjt. A kereskedő gyanusnak vélte a férfit, rendőrt hivatott, aki leigazoltatta az állitólagos Kovács Kálmánt. Ekkor kiderült, hogy álnevet használt, mrt valójában Körtvélyesi Kálmán, debreceni cipész.

Nyomban előállitották a kapitányságra, ahol kihallgatták és beismerte, hogy tizenkilenc helyről csalt már ki adományt az Országos Magyar Anyavédő Egyesület nevében. Ennek alapján csalás és okiratharnisitás miatt indult eljárás ellene.

Az ügyet pénteken tárgyalta a debreceni büntetőtörvényszék Fövényessy tanácsa ,ahol a cipészmester bevallotta bűnét. A törvényszék azonban csak csalásban mondotta ki bűnösnek és ezért három hónapi fogházra, valamint húsz pengő pénzbüntetésre itélte. Az okiratharnisitás vádja alól felmentette a biróság azzal az érdekes indokolással, hogy nem hamisitotta az okiratot az Országos Anyavédő Egyesület nevében, mert nem is hamisithatta, hiszen ilyen egyesület Magyarországon nincsen.

Az olasz kulturintézet nagy évadzáró énekhangversenye

Róma alapitásának és a munka ünnepének április 21-i évfordulóját fényes keretek közt ünnepli meg a debreceni Olasz Kultúrintézet. Ez alkalomra összes mélyen tisztelt tagjait meghivja Cossa Margherita szopránénekesnőnek az Arany Bika dísztermében este 8 órakor tartandó hangversenyére.

Az igen gazdag program (Galuppi, Stradella, Rossini, Bellini, Respighi müveiből) három részből áll, melynek harmadik részét kizárólag a legszebb római, sziciliai, toscanai, abruzzai és piemonti népdalok töltik ki.

A firenzei Cossa Margherita elsőrangú énekesnő, a legigényesebb olasz és külföldi városok és a mondain fürdőhelyek arisztokrata közönségének a rokonszenvét is elnyerte (Páris, Anversó, Monaco, Aja, Nizza), mivel a kamarazenében felülmulhatatlannak bizonyult és a mult századbeli s a modern zenének kiváló megelevenitője.

Az intézet igazgatósága biztos abban, hogy a hangversenyeinek sorozatát a mostani válogatott programmal az előzőekhez méltóan és fényes keretek között zárhatja be. Kérjük az összes hallgatóinkat, hogy meghivókat és jegyeket idejében igényeljenek az intézet helyiségében, mert ez alkalommal az ingyenes hangversenyre csak az igazolványok felmutatása ellenében szolgáltathatunk ki jegyeket.

Ez alkalommal az Intézet nem bocsát ki meghivó-körleveleket, de akik a legutolsó hangversenyre kaptak, azok erre az ünnepélyre is igényelhetnek jegyeket telefonon, melyeket legkésőbb kedd délig kérjük átvenni. Müsor megváltása mindenkinek kötelező. Ára 30 fillér. Azok a zenekedvelők, akik a Kultúrintézet tagjai, jegyeiket ugyancsak kedd délig átvehetők. o

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszullétnél egy-két pohár természetes »**Ferenc József**« keserüvíz, gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, a legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

Az ember tragédiája
Csokonai-szinház
Tiszta művészet és felejthetetlen élmény!
Holnap részletes hiradás!

GYÁSZROVAT

Szabó Istvánné Siteri Erzsébet, 69. évében elhunyt. Temetése szombaton délután félnégy órakor lesz Köztemető II-a. ravatalozójából. Lakás: Böszörményi út 4. Temetését **Bartha** vállalata végzi.

Vasárnapi istentiszteleti rend

A REFORMÁTUS TEMPLOMOKBAN. A Nagytemplomban d. e. 10 órakor dr. Farkas Pál, d. u. 5 órakor Kiss Antal Jenő; Kistemplomban d. e. 9 órakor Mezey Béla, 11 órakor Nagy István, d. u. 5 órakor Szenes László; Kossuth uccai templomban d. e. 10 órakor Baja Mihály, d. u. 5 órakor Megyeri Béla hb.; Árpádtéren d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, d. u. 3 órakor Nagy Sándor; Ispotályban d. e. 10 órakor Márki Kálmán, d. u. 5 órakor Kulcsár Dezső; Homokkertben d. e. 10 órakor Kovács József, d. u. 5 órakor Hegyi Tibor; Kerekestelep d. e. 10 órakor Hegyi Tibor, d. u. 3 órakor Makkay László; Wolaffkatelepen d. u. 3 órakor Kovács József; Nyilastelepen d. e. 10 órakor Kulcsár Ferenc, d. u. 3 órakor Papp István; Csapókertben d. e. 10 órakor dr. Danesházy Sándor, d. u. 3 órakor S. Nagy Pál; Nyulason d. e. 10 órakor Tamás Ferenc; Szegényházban d. e. 9 órakor Szenes László; Téglavetőben d. u. 3 órakor Kovács Árpád; Téglaskertben d. e. 10 órakor Birinyi János; Lukaházán d. e. 10 órakor Biró Pál; Horthy-kórházban d. e. 9 órakor dr. Lencz Sándor; Szatán d. u. 3 órakor Biró Béla; Nagymacson d. e. 10 órakor Vári László; Kismacson d. u. 2 órakor Vári László; Nagyhegyesen d. e. 9 órakor Rápolthy Árpád; Ondód-Kádárdülő d. e. 11 órakor Rápolthy Árpád; Pallagon d. e. 10 órakor viléz Szabó Endre, Sámsoni úton d. u. 3 órakor Farkas Dezső; Hosszupályi úton d. e. 8 órakor Papp Géza, Pacon d. e. 10 órakor Papp Géza; Mézeshegyen d. u. 2 órakor Papp Géza.

EGYETEMI ISTENTISZTELETEN április 18-án d. e. egynegyed 12 órakor a Kollégium oratóriumában Igét hirdet Szele Miklós vallástanár „A mammon rabjai" címen.

A RÓM. KATH. TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN. Rendes miserend, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagy mise, melyet tart dr. Beöthy György apát, szentbeszédet mond Lengyel László s. lelkész. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Kápolnákban: Csapókertben Kummergruber Emil, a Katholikus Otthon igazgatója, Homokkertben dr. Rassovszky Kálmán Piarista tanár, Nyilastelepen Kiss László s. lelkész, Auguszta szanatóriumban dr. Wittmann Ádám piarista tanár, Hajdutsámsonban Novák Gyula s. lelkész. Józsán dr. Szabó János, Kösülyszegen dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, Klinikán Béres Endre, Szent László Kollégiumban dr. Hulay Ferenc, Teréziánumban dr. Kompasz Árpád igazgató.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN (Miklós ucca 3. szám). Vasárnap d. e. 9 órakor középisk. ifjúság egyházi énekórája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos hitoktató lelkész. D. e. 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal Böjtös Sándor segédlelkész.

A GÖR. KATH. TEMPLOMBAN. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, d. e. 8 órakor diámise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szent beszédet Fekete Lajos s. lelkész mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. 23-án, pénteken Szent György nagyvértanu ünnepén vasárnapi rend.

VIGSZINHÁZ
Hangulat vidámság szerelem
bécsi zene:
„Mulat a császárváros"
Fősz. Magda Schneider, Paul Hörbiger
Előadások: 5-7-9 órakor.

A BAPTISTA IMAHÁZBAN. A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 10—fél 11-ig prédikáció, d. u. 6—8-ig bemerítési ünnepély. Szerdán este 7—8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

Tizenkét kommunistát állított elő a rendőrség

Budapest, április 16. A főkapitányság politikai osztálya az utóbbi időben észlelte, hogy a Nemzetközi Segély szervezete, amely a Kommunisták Magyarország Pártjának, valamint a Kommunista Ifjumunkások Magyarországi Szövetségének működését igyekszik előbbrevinni, az utóbbi időben ismét szervezkedni kezdett.

A Vörös Segély munkájának hatályosabbá tétele érdekében a Kommunisták Magyarországi Pártjának központi bizottsága különböző határozatokat hozott, amelyek arra irányultak, hogy a V. S. szélesebb alapokon szerveztessék meg és megfelelően megerősíttessék.

A bevezetett figyelések, illetve a lefolytatott nyomozás eredményeképp a főkapitányság politikai osztálya 12 egyén ellen járt el, akik közül tizenkettőt és pedig: Deutsch Gyula szabósegédet, Leszmann Lajos magántisztviselőt, Virág Erzsébet varrónőt, Bendek Vilmos magántisztviselőt, Breuer József kifutót, Juhász György asztalossegédet, Horváth József cipőfelsőrészkészítőt, Lefkovits Dezső kereskedelmi alkalmazottat, Kráter Rezső asztalossegédet és Leopold Ilona magántisztviselőnőt, további illetékes eljárás céljából a bünügyi osztálynak adott át.

A megnevezettekről beigazolást nyert, hogy ebben a szervezkedésben aktív ténykedést fejtettek ki s harcos tömegakciók megszervezésén dolgoztak.

Az előállítva volt többi gyanusítottak ellen közigazgatási úton jár el a rendőrség.

Mindnyájan marhák vagyunk

— védekezett a bíróság előtt egy becsületsértéssel vádolt igazgatótanító

Január elsején az egyik debreceni elemi iskola igazgatótanítója felszállt a Kossuth uccai villamosra. Szakaszjegyet váltott és tízpengőssel fizetett. A kalauznak nem volt aprópénze, kérte tehát az igazgató-tanítót, hogy várjon, hadd gyüljön össze a pénze, amiből majd visszaadhat. Amikor azonban még a végállomásnál sem gyült össze annyi pénz, hogy a tíz pengőből visszalehetet volna adni, a kalauz szokás szerint bónt adott át a visszajáró pénzről az igazgatótanítónak, azzal, hogy a HÉV pénztáránál váltsa be.

Az igazgatótanító azonban nem fogadta el a bónt. Kijelentette, hogy neki azonnal szüksége van a pénzre.

— Kérem, — mondotta erre udvariasan a kalauz, — láthatja, hogy nincs elég pénzem, tessék a bónt beváltani.

— Miért nem tart magánál elég aprópénzt, maga marha — felelte az igazgatótanító oktató hangon. A kalauz kikérte magának a marházást, az igazgatótanító erre „renderutasította" a „feleselő kalauzt. A nagy hangokra előkerült a rendőr, aki igazoltatta az igazgatótanítót, aki ellen becsületsértés címén a járásbíróságon feljelentést tett a lemarházott Szabó Gyula kalauz.

Dr. Bónyi Bertalan járásbíró előtt a vádlott igazgatótanító beismerte a marházást, kijelentette azonban, hogy nem érzi magát bűnösnek. A védekezését meglepően indokolta meg:

— Az, hogy „marha", nem sértés. Én is marha vagyok. Van egy asztaltársaságom, amelynek összejövetelein állandóan marházunk egymást, de eszünkbe sem jut, hogy megsértődjünk. Az asztaltársaságot „marhák asztaltársaságának" hívják, úriemberek a tagjai, mind marhák . . .

A bíróság nem fogadta el az eredeti védekezést és az igazgatótanítót 40 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évi próbaidőre felfüggesztette.

DEBRECEN MAGYAR ESTJE

Merész vállalkozás volt a magát „legmagyarabb város"-nak nevező Debrecenben „magyar est"-et rendezni, mert így szezon után a közönség fáradtsága miatt sikertelenség esetén úgy tünt volna fel a dolog, hogy a valóságban nem érdekli a magyar város közönségét az, ami ízig-vérig magyar. A merész vállalkozás sikerült. A jegyek tekintélyes része elővételben elkelt és a hatalmas díszteremben Debrecen színe-java részt vesz a művészi hangversenyen, amely így Debrecen magyar estje lesz.

Dr. Sztranyavszky Sándor Magyarország parlamenti elnöke, ma este 6 óra 41 perckor érkezik kíséretével Debrecenbe a gyorsvonattal. Elkíséri dr. Kovács Sándor püspök, Brandt Vilmos, Tóth Pál képviselők, Lukás Béla parlamenti ügyosztályfőnök, Szecsey titkár, Farkas Sándor orsz. sajtóudósító. Eljön a Tiszai egyházkerület elnöksége, a miskolci jogakadémia és Nyiregyháza inteligenciája is. Az állomási fogadtatás után Sztranyavszky Sándor az Arany Bikába hajtat kíséretével, ahol este 8 órakor kezdődik az előadás. Az előadás a díszteremben lesz.

A fényes hangverseny műsora a következő: Elnöki megnyitó szavakat mond Pass László. Liszt XIV. rapszódiáját (Magasan repül a daru) zongorázza Rieger Tibor művész. Remenyik: Ahogy lehell c. költeményét szavalja Szabó Dániel ref. theologus. Tartini: Ördög trilláját játsza hegedűn Dullien Klára művésznő. Jeney Klára a m. kir. Operaház tagja operarészleteket énekel. Sztranyavszky Sándor előadása. Dullien Klára 3 hegedűszáma: Liszt: Szerelmi álmodozás. Dohnányi: Ruralia hungaricából Andante és Presto. Hubay: Csárdajelenet (Helyre Kati). Jeney Klára operaénekesnő magyar darabokat énekel. A hegedű és énekszámokat Rieger Tibor zongoraművész kíséri zongorán.

Az előadás után társasvacsora lesz urak és hölgyek részére a Bocskay-teremben. Éllap szerint. Megjelenés uccai sötét ruhában.

A hangversenyre jegyek ma este 6-ig a Tóth Gyula vasüzletben kaphatók (Városháza épület). Földszinti ülőhely 1.50 és 1 P. Diákjegy 20 fillér. Erkélyjegy (ülő) 50 fillér. Páholy-személyjegy személyenként is kapható). Jegyváltás a hangversenypénztárnál este 7 órától kezdve. Megafon Sztranyavszky Sándor kívánságára, akinek pompás érces hangja van, nem lesz a teremben. Minden számot tisztán lehet hallani és élvezni. Aki jó helyhez kíván jutni, kívánatos, hogy még napközben váltsa meg jegyét a Tóth Gyula cégnél. Este tolongás lesz a pénztárnál és nem biztos, hogy kívánt minőségű jegyet lehet kapni.

Költöztetéseket
legolcsóbban eszközöl
Csengeri szállító
Arany János u. 42. Telefon: 32-21.

A művészi színvonalú magyar est az új evangélikus templom, iskola és szeretetház építési akcióját szolgálja, amelyet néhány éven belül fel akar építeni a kicsiny evangélikus egyház.

Sztranyavszky Sándor dr. másnap kíséretével megtekinti a hortobágyi pusztát és Debrecen sz. kir. város nevezetességeit. Debrecenből vasárnap este 5 órakor utazik el. Úgy az érkezésnél, mint az elutazásnál az evang. egyház presbiteriuma, Nőegylete és Lutherszövetsége kivonul a magas vendég tiszteletére. (:)

Ma este lesz az Olasz Kulturintézetben Cutaio, milanói egyetemi tanár előadása

Az Intézet Igazgatósága felhívja tisztelt tagjai és minden érdeklődő figyelmét, hogy ma este 7 órakor lesz a már meghirdetett „Olaszország és Magyarország a nagy nyugati egyházszakadás idejében" című előadás. Ez alkalommal annyival is inkább nagyon érdekes téma kerül eredeti megvilágításba, mivel a híres történelmi és régész professzor, fiatal olasz tudós, a magyar történelemnek egyik legmozgalmasabb idejéről fog beszélni; a nápolyi uralkodókról való kapcsolatról, amikor Olaszország és Magyarország között már felmerült az az ideális viszony, melyet az olasz nép ma is évszázadok multva is érezni fog a magyarokkal szemben.

Az Intézet Igazgatósága erre az ünnepélyes alkalomra minden érdeklődőt szívesen lát és a nagyszabású előadásnak rövid tartalmát magyarra fordítva a közönség kívánságára szét fog osztani. (o)

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 16-án, pénteken, a következő bejelentések történtek:

Születések: Zagyva Ferenc gazdálkodó, fia István, Bánk 41. Nagy János napszámos, fia János, Tegez u. 40. Farkas János majoros, leánya Mária, Veréb dülő 13. Deutsch Imre kereskedő, leánya Marianna, Molnár Gábor fatelepes, fia Gábor, Böszörményi út 9. Villás János fm., leánya Irén, Kassai u. 4. Szőllősi János fm., leánya Julia, Dobó u. 3.

Eljegyzések: Kigyós Sándor máv. s. tiszt, Hajduszoboszló—Vasgyura Mária, Csap u. 9. Vincze Gábor molnár, Nyirmártonfalva—Kórik Mária Nyil u. 67. Tóth Lajos iskolaszolga—D. Szabó Piroska, Rothermere u. 2. Göcs Zsigmond szabó s., Kálmán u. 22.—Sulus Róza Vendég u. 25. Tóháti Elek szabó m., Kincseshegy u. 10.—Tolvaj Margit Lorántffy u. 7. Prostyák István kereskedő, Hadházi u. 17.—Major Eszter, Eötvös u. 114. Mándoki György pincér, Karcag—Schvarcz Julia Szotyori u. 2. Szalmári Károly fogy. adóellenőr, Nyil u. 105—Boldog Erzsébet, Burgundia ucca 6. Fischer Mihály m. hiv., Nap u. 17.—Pécsy Irén, Hüvelyes u. 3. Dári Imre festő s., Kigyó u. 29.—Gönczi Margit, Meszesa u. 8.

Halálozások: Özv. Süveg Sándorné ref., 67 éves, Pesti u. 27. Özv. Molnár Lajosné ref., 74 éves, Balaton u. 28-b. Szabó Istvánné ref., 69 éves, Böszörményi út 40. Demeter Sámuelné ref., 62 éves, Csillag u. 5. Szőke Józsefné ref., 59 éves, Király F. u. 14. Özv. Bodó Sándorné ref., 74 éves, Kinizsi u. 25. Czifra Imre ref. 53 éves, Mikepéres. Kövér Sándor ref., 61 éves, Sipos u. 6.

A diktatura jóhiszemű hívei a demokrácia beteljesedését várják a parancsuralomtól

Németh Imre egységespárti képviselő a Márciusi Front mellett

Eckhardt Tibor pápai beszédében mondotta, hogy erősebb, mint öt miniszter, mert mögötte állanak a magyar földmivelő nép nagy tömegei s mert az az eszme, a magyar demokrácia eszméje, amelyet képvisel, oly nagy és hatalmas, hogy nemcsak egy pártban, hanem a képviselőház minden oldalán ülnek hívei. Az, aki a totalitásra törekvés bódulatából alighogy józanodó kormánypártunkra büszkén mosolygott efelett a kijelentés felett jó leckét kapott most Németh Imre képviselőnek, a NEP egyik képviselőjének beszédéből, amelyben a Márciusi Front programjának követésére buzdította a magyar egyetemi ifjúságot. Ez a beszéd a magyar demokrácia igehirdetése volt, azé a demokráciáé, amelyet Eckhardt Tibor is hirdet s amelyhez másfél évtized ellenséges és lekicsinylő mozgalmai között Juhász Nagy Sándor vezetésével hívek maradtunk, Kossuth Lajos programján állva mi, a debreceni polgári ellenzék igazi magva is.

Németh Imre beszédét a pesti egyetem egyik tanárának demokrácia-meghatározásával kezdte. Eszerint

»demokratikus állameszme — modern értelmezésben — nem jelenthet egyebet, mint az állam kötelékén belül levő összes szellemi, erkölcsi és anyagi egyéni erők lehető legjobb kifejtését és a közjóra való kamatoztatását, az igazság, — vagyis a jogegyenlőség és szabadság elvének alapján a szervezett és működő intézmények által, államban és társadalomban egyaránt.«

— Valljuk meg — folytatta az előadó —, hogy ilyen értelmezésü demokrácia Magyarországon soha nem érvényesült.

Az előadó ezután igen nagy jóakarattal, de tévesen azt fejtegette, hogy amint a demokráciát nem lehet felülről tekintélyi alapon megvalósitani, nem lehet alulról sem, forradalom által. Szerinte Széchenyinek volt igaza, aki azt mondta, hogy demokratikus életformára nem lázítani, hanem nevelni kell a nemzetet.

— Nem fejlődhetett itt sohasem valódi demokrácia, hiszen állampolitikai berendezkedésünk nélkülözte azokat az intézményeket, amelyek a nép szabad és igazi akaratnyilvánitását biztositották volna.

ezért nem lehetett még csak beszélni sem jelentősebb gazdasági vagy szociális strukturális reformokról, társadalmi életünkben pedig a nemzet óriási nagy többsége, a nép, a legjobb esetben leereszkedő vállveregetést kapott csupán uraitól.

Ime, maga Németh Imre mond ellene Széchenyinek, akivel szemben Kossuth azt vitatta, hogy át kell formálni az állampolitikai berendezést, hogy lehessen demokráciára nevelni a népet. Az, hogy a 48-as alap elhagyásával iparkodva továbbépiteni a magyar jövő útját, csődbe jutottunk, bizonyitja, hogy az állampolitikai berendezkedés átformálása valóban nélkülözhetetlen feltétele a demokrácia kifejlesztésének.

Annál inkább egyetértünk azonban Németh Imrével előadása további részében, amelyben többek között ezeket mondta:

— Ezért nem szabad csodálni, hogy a valódi demokrácia kiteljesedését hiába váró tömegek megundorodtak azoktól, akik a demokrácia jelszavával visszaéltek. És érthető az is, hogy sok jóhiszemű tévelygő most a demokratikus átalakulás beteljesitését valami diktatórikus rendszertől várja. A diktatúra nem egy, ilyen jóhiszemű hívétől kérdeztem meg, mit vár a diktatúrától? Majdnem valamennyi habozás nélkül azt felelte: várom a különböző előjogok eltörlését, a jövedelmek igazságosabb elosztását, várom a társadalmi egyenjogúsitást, a valódi szellemi és erkölcsi értékek érvényesülését, a legjobb egyéni energiáknak a közjó számára való kamatoztatását, stb., stb.

— Hányszor kiáltottam már az ilyenek felé: »Ember! Hiszen te a demokrácia beteljesitését várod a diktatúrától!« A legtöbb azt is feleli, hogy igenis, ezt várja, csak ezt nem nevezi demokráciának, mert az egy elkopott és lejárt szó.

— Nos, én nem félek ettől a divatból kiment szótól — folytatta Németh Imre — és örülök, hogy ime a magyar ifjúságnak is van olyan tábora, amely nem fél tőle, mert világosan látja és tudja, hogy a szó igazi, fogalmi fedezetéből nincs oka kiábrándulni.

— Támadják a Márciusi Frontot?! Ne törődjetek vele, fiúk! Nézzétek végig a támadók hadállásait és büszke, szép, tiszta magyar tudatotok megvetéssel mérheti végig az idegen eszmék zsoldos Landsknechtjeit! (Hosszantartó, viharos taps.) Nem ti vagytok a kitartottak szellemi frontja, akiknek mind egy, hogy zsidótól, gróftól, vagy más hatalomtól jön a sokezres gázsi! Ti szegény, koplaló, de kemény erkölcsü, magyar vérü, dolgozó és tanuló magyar diákok vagytok, akik ha nem is jártok verekedni és tüntető sétákra, a zsidó bankhatalom páncélszekrényét mégis a ti most köszörülődő szellemi erőtök fogja felnyitni a magyar demokratikus erők közjavára! (Hosszantartó taps.)

Hányjatok fittyet az ostoba és fecsegő vádaskodásra, amely benneteket hazaárulással vádol és üljetek le büszkén a vádlottak padjára, az olyan »szent hazaárulók« mellé, mint amilyenek Wesselényi, Teleki László és Kossuth Lajos voltak!

— És álljatok csak bátran, szép, lelkes tizenkét pontok mellett és álljatok szilárdan a kemény magyar szavuk miatt üldözött írók mellett!

Álljatok csak rendületlenül a vádlottak padjára ültetett Erdélyi József, Féja Géza és Veres Péter irásai mellett. (Az ifjúság itt felállva percekig tapsolt és éljenzett.)

Oda fognak állani mások is! És ha majd a börtönök sötétje elnyelte már a magyar szenvedő milliók jaját, kinját elkiáltó, magyarvérü irók és költők seregét, ha idekint már csak Trauerschwartz-Busfekete László fogja vidámitani a megnyugodott kedélyü kaszinótag urakat, akkor érezzétek majd meg, hogy virrad már és kél fel már — megállithatatlanul — az igazi magyar demokrácia napja...

*

Igy beszélt Németh Imre kormánypárti képviselő úr. Beszédéből nemcsak az állapitható meg, hogy a magyar demokráciáért, a magyar nép felszabadításáért folyó harcnak súlyos, nehéz, válságos szakasza van még hátra, hanem az is, hogy a magyar nép millióinak, a magyar alkotmányosságnak védelmében a nagytőke és a nagybirtok mentésére indult diktatúrapárt rohamai ellen, a nép pártján sokan fogunk találkozni, akik ma még különböző pártokon — ha nem is harcolunk, de: — állunk egymás ellenében.

Tartós hullámot
készit 4 pengőtől garancia mellett
BATA Csapó ucca 4. szám.

Három hónapot kapott a nemlétező anyavédő egyesület nevében szélhámoskodó cipész

19 esetben csalt ki adományt

Má, s elején az egyik Csapó uccai üzletbe bement egy férfi, aki Kovács Kálmán néven mutatkozott be és előadta, hogy az Országos Magyar Anyavédő Egyesület megbizásából adományokat gyüjt. A kereskedő gyanusnak vélte a férfit, rendőrt hivatott, aki leigazoltatta az állitólagos Kovács Kálmánt. Ekkor kiderült, hogy álnevet használt, mrt valójában Körtvélyesi Kálmán, debreceni cipész.

Nyomban előállitották a kapitányságra, ahol kihallgatták és beismerte, hogy tizenkilenc helyről csalt már ki adományt az Országos Magyar Anyavédő Egyesület nevében. Ennek alapján csalás és okiratHamisitás miatt indult eljárás ellene.

Az ügyet pénteken tárgyalta a debreceni büntetőtörvényszék Fövényessy tanácsa ,ahol a cipészmester bevalloitt bűnét. A törvényszék azonban csak csalásban mondotta ki bűnösnek és ezért három hónapi fogházra, valamint húsz pengő pénzbüntetésre itélte. Az okiratHamisitás vádja alól felmentette a biróság azzal az érdekes indokolással, hogy nem hamisitotta az okiratot az Országos Anyavédő Egyesület nevében, mert nem is hamisithatta, hiszen ilyen egyesület Magyarországon nincsen.

Az olasz kulturintézet nagy évadzáró énekhanguersenye

Róma alapitásának és a munka ünnepének április 21-i évfordulóját fényes keretek közt ünnepli meg a debreceni Olasz Kultúrintézet. Ez alkalomra összes mélyen tisztelt tagjait meghivja Cossa Margherita szopránénekesnőnek az Arany Bika dísztermében este 8 órakor tartandó hangversenyére.

Az igen gazdag program (Galuppi, Stradella, Rossini, Bellini, Respighi müveiből) három részből áll, melynek harmadik részét kizárólag a legszebb római, sziciliai, toscanai, abruzzai és piemonti népdalok töltik ki.

A firenzei Cossa Margherita elsőrangú énekesnő, a legigényesebb olasz és külföldi városok és a mondain fürdőhelyek arisztokrata közönségének a rokonszenvét is elnyerte (Páris, Anversó, Monaco, Aja, Nizza), mivel a kamarazenében felülmulhatatlannak bizonyult és a mult századbeli s a modern zenének kiváló megelevenitője.

Az intézet igazgatósága biztos abban, hogy a hangversenyeinek sorozatát a mostani válogatott programmal az előzőekhez méltóan és fényes keretek között zárhatja be. Kérjük az összes hallgatóinkat, hogy meghivókat és jegyeket idejében igényeljenek az intézet helyiségében, mert ez alkalommal az ingyenes hangversenyre csak az igazolványok felmutatása ellenében szolgálhatunk ki jegyeket.

Ez alkalommal az Intézet nem bocsát ki meghivó-körleveleket, de akik a legutolsó hangversenyre kaptak, azok erre az ünnepélyre is igényelhetnek jegyeket telefonon, melyeket legkésőbb kedd délig kérjük átvenni. Müsor megváltása mindenkinek kötelező. Ára 30 fillér. Azok a zenekedvelők, akik a Kultúrintézet tagjai, jegyeiket ugyancsak kedd délig átvehetők. o

Az ember tragédiája
Csokonai-szinház
Tiszta művészet és felejthetetlen élmény!
Holnap részletes hiradás!

— **A bélben keletkező mérgek által okozott rosszullétnél** egy-két pohár természetes »**Ferenc József**« keserüvizet, gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, a legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

GYÁSZROVAT

Szabó Istvánné Siteri Erzsébet, 69. évében elhunyt. Temetése szombaton délután félnégy órakor lesz Köztemető II-a. ravatalozójából. Lakás: Böszörményi út 4. Temetését Bartha vállalata végzi.

hirek

A **Debreceni Független Ujság** pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.**
Előfizetési ár: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.— egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap **6 fillér**, vasárnap **16 fillér.**

RÁDIÓMÜSOR

SZOMBAT, ÁPRILIS 17.

Budapest I.

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — 7.20: Étrend. — 10.00: Hírek. — 10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből, „A kócsagtoll." — 10.45: „Mit nézzünk meg?" A budavári régi országház ismertetj Mesterházy Jenő. — 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12.00: Déli harangszó. Időjárásjelentés. — 12.05: Vígh Miklós énekel, Vígh Gy. saxofonozik, zongorakísérettel. — 12.30: Hírek. — 13.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 13.30: Kalmár Rezső szalonötöse. — 14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 16.15: „A tavaszi divat." Máthéné Lakner Klára előadása. — 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 17.00: „Mit üzen a rádió." — 17.30: Gyenge Anna énekel, zongorán kísér Polgár Tibor. — 18.05: „Viharos halászat Flandriában." Erdélyi Ferenc előadása. — 18.35: Margittay Margit magyar nótákat énekel, kíséri Sárai Elemér és cigányzenekara. — 19.45: „Egy pohár víz." Vígjáték 3 felvonásban. — 21.45: Hírek, időjárásjelentés. — 22.05: A rádió szalonzenekara. — 23.20: Garay György jazzenekara játszik, Szántó Gyula énekel. — 0.05: Hírek. — 21.00: Csak a londoni rádióállomás részére: Bartók Béla: „A kékszakállu herceg vára" c. dalművének közvetítése az Operaházból.

Budapest II.

17.00: Hanglemezek. — 17.35: Munkásfélóra. (Felolvasás.) — 19.15: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. — 19.45: Vidor Imre zongorázik. — 20.35: Hírek, lóversenyeredmények. 20.50: Közvetítés a Renaissance étteremből: Horváth Rezső és cigányzenekara muzsikál.

Világszenzáció Debrecenben

— **Előzetesen tájékoztatják a városi közgyűlés tagjait a fontosabb ügyekről.** A legutóbbi városi közgyűlésen dr. Fényes Jenő és dr. Györki Imre országgyülési képviselő kérte a polgármesteri, hogy az 50.000 pengőt meghaladó kiadásokról a bizottság tagjait előzetesen tájékoztassák és így előzetesen tanulmányozva az ügyeket azokhoz érdemben, az ismeretek birtokában szólhassanak hozzá. Pénteken délelőtt Veress Géza tanácsnok előterjesztésében tárgyalta a felvetett kérelmet a polgármesteri értekezlet és a polgármester elrendelte az 50.000 pengőt meghaladó kiadásokról a városi törvényhatósági bizottság tagjainak az előzetes tájékoztatását.

x **Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozza Keszler, Széchenyi u. 1.

Áldozata mellett feküdt a klinikán a józsai gyilkos legény

Annakidején megírtuk, hogy Józsa községben a báli mulatozás alkalmával véres szurkálás történt. Balázsi Lajos földmüves leszurta Bordás Sándor gazdalegényt. Bordást a debreceni kórházba szállították, Balázsi Lajost pedig gyilkosság kísérlete címén letartóztatták. A fogházban Balázsi megbetegedett és kiderült, hogy sürgősen vakbélműtétet kell végezni rajta.

Beszállították a kórházba, ahol megoperálták. Különös véletlen volt, hogy a szurkáló legény is ugyanabban a kórteremben feküdt, amelyikben áldozata, Bordás Sándor és ott volt még akkor is abban a teremben, amikor Bordás Sándor rettenetes kínok között között kiszenvedett.

Balázsi Lajos azóta meggyógyult és szombaton már visszaviszik a fogházba. Tekintettel arra, hogy Bordás Sándor időközben meghalt, a szurkáló legény ellen most már gyilkosság büntette miatt folyik eljárás.

— **Júliusban lóverseny lesz Debrecenben.** Július 2—3—4-én a Magyar Lovas Sport Egyesület országos lovasversenyeket kiván rendezni. A tervezett versenyekkel kapcsolatban azzal a kéréssel fordult Debrecen városához, hogy az egyesületet erkölcsi támogatásban részesítse. A város a támogatást megigérte.

— **Lopások.** Weisz Mór, Piac utca 73. szám alatt lakó kereskedő panaszt tett a rendőrségen, hogy üzletének asztaláról egy öltözet ruhára való szövetet ismeretlen tettes ellopott. — Sélyei Ernő, Dózsa utca 19. szám alatti udvaráról 5 tyúkot vittek el az éjszaka. A tolvajokat keresi a rendőrség.

CIEPLINSKI és balletkara a Zenekedvelők Köre rendezésében

— **Mire az orvos megérkezett, kútbaugrott a beteg.** Özv. Nagy Ambrusné hajdúhadházi asszony hosszabb idő óta betegeskedett. Csütörtökön rosszul érezte magát, mire a lánya orvosért ment. A lány és az orvos negyedóra mulva érkeztek meg, de a 68 éves asszonyt nem találták szobájában. Keresni kezdték, amig végre rájöttek, hogy özv. Nagy Ambrusné a kútbaugrott. A szomszédok segítségével kihúzták, de segíteni már nem lehetett rajta, megfulladt. Az ügyészség engedélyt adott temetésére.

x **Nem vagyunk elég gazdagok ahhoz,** hogy silány és olcsó szövetekből viseljünk ruhákat. Többszöri csináltatási költséget takarítunk meg, ha tisztaszingyapjuszöveteket veszünk közvetlenül a Trinkhahn posztógyártól. Ez a hirneves posztógyárunk évek óta szállítja a magyar uricsaládoknak angolosan gyártott, garantáltan szintiszta gyapjuból készített útiruha-, angol női kosztüm, sportruha és iskolás ruhaszöveteiben. Még ma kérje a szövetmintakollekció költség- és költségmentes elküldését a gyártól: Budapest, XI., Lenke út 117. Jór jár vele.

— **A jövő héten, hétfőn megkezdik a hajtócédulák kiadását a Hortobágyra.** Tehenenkint 40 pengő a hajtócédulák díja. Ha azonban 139 tehén lesz, abban az esetben a díjakból 5 pengőt visszatérítenek. A legeltetés előmunkálatai már megindultak. Megfogadják a szükséges alkalmazottakat, az aklok építését és a kútak felszerelését már megkezdték. A bibák beszerzése is folyik. Mindegyik gulya 2—2 bikát kap. Már régebben elhatározta a város, hogy 7 bikát vásárol, akkoriban egy bika ára 400—500 pengő körül mozgott, míg most a bikaára emelkedett és 600—700 pengő körül van. A közbeni áremelkedés miatti különbözetre a város azonban a fedezetet megteremti, mert a selejtes bikák eladásának az összege is emelkedvén, az kellő fedezetet nyujt a vásárlandó bikák árára.

— **Juhász Nagy Sándor előadása.** A Templomegyesület Hitvédelmi Szakosztályának rendezésében 1937 április 18-án, vasárnap délután 6 órakor a Kollégium dísztermében dr. Juhász Nagy Sándor a Szentistvánnap megünnepléséről tart előadást, melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghív a rendezőség. Az előadáson semmiféle címen sem szedünk belépődíjat.

x **Költöztetést árufuvarozást Budapestre** legolcsóbban vállal Friedmann fuvarozási vállalat, József kir. herceg u. 60. Telefon: 29—02.

— **Hétfőn este lép fel a Cieplinski ballet a Csokonai-színházban.** A Zenekedvelők Köre rendezésében hétfőn este nyolc órakor a Cieplinski ballet lép fel a Csokonai-színházban. A ballet a párisi világkiállításra kapott meghivást s így ejti útjába Debrecent. A minden eddigit felülmuló attrakció iránt igen nagy az érdeklődés, a színház pénztáránál a jegyek nagy részét máris előjegyezték.

hétfőn este 8 órakor

— **Fekete körfüggönyt kap a színház.** A polgármester elrendelte a Csokonai-színház számára a fekete körhorizont függöny felállítását. A bársonyból készülő fekete körfüggöny beszerzésére 3700 pengőt utalt ki.

— **Eladta a zár alá vett terményt.** Löwi Miklós újfehértói gazdálkodó három évvel ezelőtt 40 hold bérletének nemfizetése miatt zár alá vett terményből állítólag eladott 134 mázsa búzát és 30 mázsa rozsot Schreiber Sámuel újfehértói terménykereskedőnek. — Emiatt mindketten hitelsértés címén a nyiregyházi törvényszék elé kerültek, amely mindkettőjüket felmentette. A debreceni ítélőtábla pénteken Löwi Miklóst bünösnek mondta ki hitelsértés vétségében s két hónapi fogházra ítélte, míg Schreiber felmentését helybenhagyta. Az ítélet ellen Löwi semmiségi pánaszt jelentett be.

— **Autó és kerékpár összeütközése.** Tapolczay Ferenc gépkocsivezető 1935 októberében autójával a Püspöki palota felé haladt. A Svetits-palota előtt meg akarta előzni a kerékpáron haladó Tóth Balázst, az autó sárhányója azonban elkapta a kerékpárost, aki súlyos bokasérülést szenvedett. A soffőrt emiatt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén 50 pengő pénzbüntetésre ítélte a törvényszék. A debreceni ítélőtábla pénteken megváltoztatta a törvényszéki ítéletet és miután megállapította, hogy a balesetért Tóth Balázs a felelős, felmentette Tapolczayt a vád alól.

— **Vásároljon a FÜGGETLEN UJSÁG-ban hirdető cégeknél!**

METEOR MOZI MÜSORA

Szombaton, vasárnap: **»SÁRGA CSIKÓ«, Csortos, Cselényi, Pethes magyar filmje.** Előadások: 5—7—9, vasárnap 3—5—7—9 órakor!

— **Angina pectorisnál,** a roham okban fellépő nyomasztó szívtáji fájdalmaknál, reggelenként ½, esetleg ¼ pohár természetes **»Ferenc József«** keserüvíz is elegendő ahhoz, hogy a belek működését elrendezze és megfelelő emésztést biztosítson. Az orvosok ajánlják.

— **A debreceni ref. tanítótestület** péntek délután 4 órakor tartotta szokásos havi gyűlését Nagy Lajos igazgatótanító elnöklete alatt. Bejelenti az elnök, hogy Makláry Károly püspök a tantestület minden tagjának üdvözletét küldi. Jelenti továbbá, hogy G. Szabó Kálmán tanítóképzőintézeti rajztanár megnyitotta a tanítók rajztanfolyamát. A tanítók olyan nagy számmal jelentkeztek, hogy két csoportra kellett osztani a résztvevőket. Köszönetet mond Nagy Lajos elnök a testület nevében G. Szabó Kálmán tanárnak s a tanító képző igazgatójának fáradozásukért. Az elnök jelentését a tokaji kirándulás ügyével fejezte be. Eddig több, mint 400 jelentkező van. A jelentés után háromtagú küldöttség kereste fel Kardos Ferenc ny. ig.-tanító kartársat s bensőséges szavak kíséretében nyujtották át a miniszter kitüntető oklevelét. Ezután ifj. Törös Károly tanító tornabemutatója következett. — Nagyszerű hozzáértéssel, kedves bánásmóddal foglalkozott gyermekeivel. A tantestület tagjai a legmodernebb tornagyakorlatokban gyönyörködhettek. Puha, könnyed mozgások, hangulatos játék fejezte be az alig félórás tanítást. A testület egyhangúlag köszönetét

a Csokonai-színházban

fejezte ki a tanulságos tanításért s egyben több bemutató óra tartására kérte fel. A tárgysorozat harmadik — nagy érdeklődéssel várt — száma id. Törös Károly ig. szakfelügyelő előadása volt: »Az iskola látogatásról«. Helyes látással boncogatta a szakfelügyelet kérdését. Két csoportra osztja a látogatókat, laikusokra és szakemberekre. Mindennél fontosabb a jó indulat. Hagyni kell, hogy a tanító egyénisége kidomborodjék. Előadását kedves példákkal illusztrálta. Az elnök a testület nevében hálaját és elismerését fejezte ki, majd az ülést bezárta.

x **Költöztetést,** áruszállításokat Budapestre gumikerekű kocsival vállal Debreczeni Gyula szállítási vállalata, Szabó Kálmán u. 55. Telefon: 27—02.

— **Tüzoltók húztak ki egy kútba esett böszörményi leányt.** Kompár Ilona 19 éves böszörményi családlány a kúthoz ment, hogy kiemelje a vízbeesett vedret. A kút szélére ült és vasmacskával igyekezett kihalászni a vedret. Közben elvesztette az egyensúlyát és belezuhant a kútba. Sikerült magát a víz színén tartani, segítségért kiabált, mire a szomszédok értesítették a tüzoltókat. A tüzoltók aztán szerencsésen kihúzták a leányt, akinek az ijedtségen kívül nem esett baja.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Jöjjön elsején

Stella Adorján és Békeffi István nem nagyigényű, de könnyed, bohózatszerűen fordulatos és itt-ott egészen szellemes fordulatokkal bonyolított vígjátékot mesterkedtek össze akörül az inkasszánshadjárat körül, amely elseje táján a pesti bérházak lépcsőházaiban folyik. Szórakoztató a vígjáték, amely, ha az operettlibrettónál mélyebbre nem is akar hatolni a témában, — az újabb recept szerint készült, vagyis a »Mi lesz veled emberke?« langyos, szociális cukrosvizét önti fel újra. Az ilyen bohózatszerű életkép, ha könnyed tempóban dirigálják az előadást, úgy hat, mint a valódi vígjáték. A Csokonai-színház előadásán azonban lelkiismeretes, sőt németes alaposság ömlik el és ez nem válik a darab előnyére. Olyan ez, mintha egy impreszionista képet nagyító alá teszünk. A nagyító a fényképen az élet részleteit hozza ki, míg a festményen csak az ecsetkezelés stílusát láthatja meg. Akármilyen lelkiismeretes volt is a rendezés és akármilyen kitűnő a színészek játéka, a munkának ezen az alaposságán, a részletkidolgozás súlyos stílusán enyhíteni kell. Nemesak a Stella—Békeffi vígjáték érdekében kell ezt elmondanunk, hiszen az egész évad egyik jellemző tünete a németes, szinte meiningenizmust ambicionáló alaposság.

Egész sor kitűnő alakítást hoztak a társulat művészei, elsősorban Neményi Lili, ez a kitűnő színésznő, aki drámai akcióiban és lirai lendületében épen úgy erős, mint csirkefogós kedvességében. Kőmives Sándor most is megbízható, kitűnően megfogott figurát hoz és igen jó Török Vera, akinek a szerepe talán legjobban engedte meg a komoly színészi munkát. Jó és mutatós alakítással támogatta az együttes sikerét Herczeg László, Szilassy László, Alszeghy Lajos, Mihályffy Rózsi, Szilágyi Zsóka és némi túlzástól eltekintve Bárány László.

A darabon sokat nevetett és tapsolt a közönség. (tl)

A SZINHÁZ MÜSORA:

Április 17-én, szombaton: **JÖJJÖN ELSEJÉN.** D) bérlet.

Április 18-án, vasárnap délután: **URILÁNY SZOBÁT KERES,** mérsékelt helyárak.

Április 18-án, vasárnap este: **JÖJJÖN ELSEJÉN.** Bérletszünet.

—

A szinházi iroda hirei:

JÖJJÖN ELSEJÉN! Tegnap este nagy sikerű prömiersiker.

JÖJJÖN ELSEJÉN! Ma este, holnap este és így tovább: sikerszéria!

Ma délután rendkivül mérsékelt helyárakkal, ebben a szezonban utolára a nagyobb revüsiker **CSODAHAJÓ.** A debreceni színház pályázatán a legtöbb szavazatot nyerte a zenés darabok között. Főszerepben: **H Neményi Lili, Szilassy, Jurik Julcsi, Sugár Misi és a nagy együttes.**

Feltétlenül nézze meg a **JÖJJÖN ELSEJÉN** legközelebbi előadását. A mai élet vidám, éles és eleven korajza!

Ritkán kerül össze olyan válogatott és tartalmas műsor, mint amilyenben hétfőn este lesz része a Csokonai Színház közönségének a Cieplinski-ballett vendégjátéka alkalmával. A szezon egyik legkiemelkedőbb eseményének kell ezt a ballett-estéket tekinteniink, hisben a debreceni közönségnek olyan ritkán nyilik alkalma, hogy igazán magasnivóju világsikerekben gazdag ballett-együttesben gyönyörködhessen. A hétfőn este a Zenekedvelők Körének rendkivüli estjeként vendégszereplő ballettcsoport vezetője Jan Cieplinski elsőrendü táncos és koreográfus, a ballett tagjai mind világhirességek. Műsoruk soká emlékezetes fog maradni mindazok előtt, akiknek módjuk lesz megtekinteni a Cieplinski ballett hétfői egyetlen estjét.

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal: **URILÁNY SZOBÁT KERES.** A mult hét slágere, Jurik Icával a főszerepben. Mindenki végigneveti ezt a darabot.

MOZI

ALLAH KERTJE

A trappista szerzetesek afrikai kolostorából indul ez a gyönyörű és mélyen megrázó történet. Egy fiatal szerzetes megszegi fogadalmát, nem birja elviselni az örök némaságot, a szerzetesi élet magányát és megszökik a kolostorból. Bolyongásai során megismerkedik egy leánnyal, aki lelki vigaszt megy keresni Allah kertjébe, a sivatagba s az egykori szerzetes és a meleglelkű fiatal leány között szerelem éled. A lelkiismeret azonban nem hagyja békében és boldogan élni a volt szerzetest, aki igyekszik elfeledni a multat, de nem sikerül.

Mélyen emberi ez a történet, amelyhez megkapó keretet adnak a festőien szép színes felvételek. A főszerepet Marlene Dietrich alakítja belülről-jövő érzésekkel, míg partnere, Charles Boyer egyik legnagyobb alakítását produkálja a feldult lelkű, hitehagyott szerzetes szerepében.

A filmet a Hungária mutatta be igen nagy sikerrel.

MULAT A CSÁSZÁRVÁROS

Bécsi film és mint a címből is kitalálható, a meséje is tipikusan bécsi történet. Van benne kedves romantika, humor és sok szép muzsika, céljat tehát, a szórakoztatást el is éri. A női főszerepben Magda Schneider egyéniségének megfelelő alakítást nyujt, akárcsak a jóizü Paul Hörbiger. Lizi Holzschuh és Adéle Sandrock emelkednek ki a szereplők közül. A „Mulat a császárváros" a Vígszinház pénteki bemutatóján jó hatást keltett.

Jöjjön elsején!!!

Ön ma jöjjön! Vagy holnap! Vagy holnapután!

De feltétlenül nézze meg ezt a slágervigjátékot a Csokonai Szinházban!

SPORT

Négyes bajnoki mérkőzés a vasutas pályán

Ritka szép programot bonyolítanak le az amatőrök vasárnap a vasutas pályán, mert egy napon négy bajnoki mérkőzést nézhet végig a közönség és pedig olyan mérkőzéseket, amelyek a bajnokság kialakulására igen nagy kihatással vannak.

Először d. e. féltizenegy órai kezdettel a DVSC—DEAC a II-od osztályú bajnokságért játszanak, ez a mérkőzés a bajnokságot is eldöntheti.

Utána a DMTE—BUSE mérkőzés lesz. Ezen a mérkőzésen a DMTE-nek feltétlenül pontot kell szereznie, ha a bajnoki aspiránsok között akar megmaradni.

Ezután a DVSC—NSE első osztályú mérkőzés kerül lejátszásra. Itt a DVSC biztos győzelme várható, bár a kieső csapatok lelkes játékával számolnia kell.

Végül az igen jó formában lévő Textilgyár mérkőzik meg a bajnokjelölt Villanygyárral. A mérkőzés eredményét megjósolni igen nehéz, mert két egyforma erőkből álló csapat kerül szembe egymással.

Belépődíj: páholy 1.00 P, ülőhely 0.60 P, állóhely 0.40 P.

A pályán semiféle kedvezményes jegyet sem adnak. (+)

•SPORTNAPLÓ•

A Bocskay péntek este játékos értekezletet tartott és ezen jelölték ki a Hungária ellen kiálló csapatot. Egyelőre ugyan csak keretet jelöltek ki, mert a játékosok körül nagy a bizonytalanság. Janzsó beteg, a helyére kiszemelt Gyulay kiadatása még nem érkezett meg a francia szövetségtől, bár minden pillanatban várják. Ha ő nem játszhat, úgy Palotás lesz a hátvéd és Berecz a jobbhalf, de az ő játéka sem biztos még, hiszen fáj a lába. A csatársor Kemény, Finta, Teleki, Takács, Hajdu összeállításban játszik, ez már több mint valószínű. A végleges összeállítás a mérkőzés előtt lesz csak bizonyos. Indulás szombaton délben.

Belcsiket, a Bocskay népszerű halfját súlyos csapás érte. Pénteken reggel kapott táviratot, hogy édesapja meghalt. Belcsik azonnal Budapestre utazott, de a lelkes futballista megígérte, hogy a Hungária ellen okvetlenül játszani fog.

*

A Hungária a Bocskay ellen a következő csapatot állítja ki: Szabó—Kiss, Bíró—Sebes, Turai, Dudás—Sas, Müller, Cseh, Horváth, Titkos.

*

Szaniszló, a Bocskay volt játékosa vasárnap balhalfot játszik Románia csapatában Csehszlovákia ellen. A mérkőzés Bukarestben lesz a kisantant kupáért.

Pikáns baleset a nyilt szinen

Natalia Nondonya kisasszony néhány nappal ezelőtt énekelt először a newyorki Metropolitanban. Azóta már egész Amerikában ismerik a nevét. Ezt a rendkívüli népszerűséget azonban nem kizárólag egy furcsa kis balesetnek köszönheti, hanem elsősorban szép hangjának, énekkultúrájának és ragyogó fiatalságának. Az történt, hogy a temramentumos fiatal énekeshő heves mozdulatot tett, mire lehullott róla a krinolin. Könnyű kis selyemkombinében, zavartan állott a rivaldafényben és egy pillanatra abbahagyta énekét. Az egész nézőtéren végigdübörgött a viharos nevetés. A fiatal művésznő végre maga is együtt nevetett a nevetőkkel, aztán úgy, ahogy volt, lenge kombinéében folytatta énekét. Az incidens híre elterjedt, másnap a newyorki társaságokban csak erről beszéltek és ezzel a tegnap még ismeretlen művésznő közismertté vált. Ki tud'a? Talán nem is volt olyan véletlen baleset...

HIRDETMÉNY.

A köntösgáti északi, a köntösgáti déli és a fűzfacsószházi csordajárásra hajtó cédulák folyó évi április hó 19 napjától hétfőtől válthatók ki a számvevőségnél, (városháza, I. emelet, 19 számú szoba) éspedig:

április 19-én hétfőn a fűzfacsőszházi

április 20-án kedden a köntösgáti északi, és

április hó 21-én kedden a köntösgáti déli legelőre.

Ezeken a napokon mindenki csak egy tehénre válthat hajtócédulát. Április hó 22 napjától kezdve azonban, ha a létszám be nem telt, bármelyik csordajárásra bárki válthat több tehénre is hajtócédulát.

A legelőbér a hajtócédula kiváltásakor előre egy összegben fizetendő és pedig a köntösgáti északi, valamint a fűzfacsőszházi legelőre tehenenként 35 pengő, a köntösgáti déli legelőre pedig, miután ehhez 15 hold újabb terület csatoltatott, tehenenként 40 P.

Ebből a 40 pengőből azonban, ha 139 darab tehénlétszám kitelik, a város 5—5 pengőt visszaad. Amennyiben a 139 létszám nem lesz meg, de 121 darabnál több tehenet hajtanak ki a köntösgáti déli legelőre, az aránylagos összeget fizeti vissza a város a hajlócédula váltásakor tulajdonosnak mondott részére, vagyis azt az összeget ami a 139x35 pengőn, összesen 4865 pengőn felül maradó összegből egy—egy tehénre aránylagosan esik.

Legelőbér visszatérítés az esetben sem jár, ha a kihajtott tehén bármilyen kevés ideig legel.

Kihajás mindhárom legelőre április hó 22. napján, csütörtökön.

Debrecen, 1937 április 16.

Polgármester.

HIRDETMÉNY. Értesítem Debrecen sz. kir. város jószágtartó és tarka tenyészállat nevelő gazdáit, hogy a Fűzfacsőszházi és Köntösgáti csordák részére szükséges bikákat f. évi április hó 20-án vásárolom meg. Akinek fajtiszta piros-tarka, kifogástalan minőségű lehetőleg törzskönyvezett bikája van eladó, az a fenti időre állítsa azt elő a Baromvásártér mérlegháza elé. Debrecen, 1937 április hó 16. Gazdasági tanácsnok.

— **Egy kilakoltatott asszony panasza.** Egy szomorú sorsú asszony Hamza Sándorné, Késes ucca 64. szám alatti lakos jött be elpanaszolni a sorsát. Két gyermek anyja, csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja a családja számára a mindennapit biztosítani. Nem folyamodott eddig segítségért, mert maga, ha nagyon szükösen is, de meg tudta szerezni a kenyeret. Most azonban súlyos csapás érte. Két kis gyermekével kilakoltatták az uccára és kétségbeesett helyzetében a jószívű emberek támogatását könyörgi.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számíttatnak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

»Erzsike!«
A megjelölt hely és mód nem alkalmas találkozásra. Ujabb levelet várok. — »Találkozás a tavaszban« jeligére. Gyurka. 5020

Férfi sport ingek
már
1-90-től
HAVAS
Harisnyaház
Bádogos u. 1.

Margit
szálloda és vendéglő, a Debrecenben nyaralók és fürdőzők otthona, kényelmes, tiszta szobák, bőséges étkezés, olcsó árak. Közel a gyógyfürdőhöz, sporttelepekhez, klinikához, nagyerdőhöz, a **Horthy kórházzal szemben**, a Margitfürdő mellett, — villamos megállónál. Tulajdonos: Halász M. Telefon 10—24. 645

NYOMOZ,
megfigyel szakszerűen, — rendőrségi és évtizedes magángyakorlatával mindenütt személyesen. Gálocsy, Varga ucca 25. 479

Betöltendő állás

Kifutófiút
keresek. Shell, Piac u. 30. 5017

Idősebb
magános asszony kevés házmesteri teendők elvégzésére felvétetik. Burgundia ucca 8. szám alatt. 88

Szabósegéd
konfekció és nagymunkában önálló, állandóra felvétetik. Jelentkezés vasárnap 12-ig. Bihari, Barna u. 10. 102

Bejárónő
reggeli fél 7-től délelőtti fél 12-ig való elfoglaltságra fevétetik. Csokonai u. 5. keresztépületben. 5023

Tanuló
fiút felvesz Barna cipész, Piac ucca 47., udvarban. 5022

Utazó,
vidéken jól bevezetve, úri divatcikk készítményeimmel jó mellékeikket kaphat. Ajánlatokat »Kis kollekció« jeligére a kiadóhivatalba. 105

Gyermektelen
házaspár házmesternek felvétetik. Magoss György tér 29. 253

Üzletek

Forgalmas
fűszerüzlet kevés pénzzel átvehető. Cím a kiadóban. 101

Kiadó lakás

Uccai
kétszobás, konyhás, előszobás lakás kiadó május 1-re Megtekinthető minden délután 4 órától. Apaffy ucca 32. szám. 5004

Háromszobás,
komfortos lakás központi fűtéssel, erkéllyel május 1-re kiadó a Központi Egyetemnél, Dóczy József ucca 8. 5013

Kiadó
május 1-re központi fűtéses különbejáratú bútorozott szoba. Megtekinthető 2—4 között. Svetits, III. udv. földszint 3. a. 5021

Lakást keresők

Bútorozott
szobát keresek május elsejétől nagyerdei villanegyedben. Címet a Független Ujság kiadóhivatalába kérem leadni. 5007

Budapesti
úr, aki gyakran tartózkodik átutazóban Debrecenben, abszolut zavartalan elegáns szobát keres. Címeket »Disztingvált« jeligére kiadóhivatal továbbít. 5018

Ingatlan

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kurucuccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd. Werbőczy ucca 12. I. emelet. 3412

Gyönyörű
kertre néző jövedelmező családi ház előnyös terhekkel vagyonmegosztás folytán fő uccán 22.000 pengőért eladó. — Bővebbet: Csáthy, Deák Ferenc u. 9. 263

Nagyerdőnél
300 négyszögöles villatelek eladó. Értekezni Hadházi ucca 26-D. kertészetben. 254

Város
közelében 12 hold tanyásföld kövesút mellett eladó. Könyök u. 8. 255

Eladás

Hosszú
bőrkabát, átmeneti kabát igen olcsón eladó. Széchenyi u. 12., uccai lakás 1039

Jókarban
levő ebédlő és háló eladó Piac u. 7. Garai. 1061

Eladó
malmoknak, raktáraknak nélkülözhetetlen 400 klgr teherbíró vasszerkezetü felvonó lift, üvegezett iroda vagy nagyobb helyiségek elválasztásához részenként széjjelnyitható faajtók, elő szobákhoz falburkolatok. Csapó u. 14. festéküzletben. 781

Eladó
olcsón, elsőrendü berendezés, szalontükör, állóóra, csillárok, szekrények, konyhaberendezés. Piac u. 45—47., I.

Ebédlőasztal,
ruhaszekrény, virágállványok, varrodába való nagy asztal eladó. Andrássy út 15. 5002

Gyönyörű
massziv ebédlő sürgősen eladó Alkalmi vétel. Cím a kiadóban. 1049

Keleti
szmirna szőnyeg, olaszperzsa, férfiöltöny, gyermekkabát, női ruhák eladók. Arany János 28., keresztépület. 96

500 kbcm.
felülvezérelt motorkerékpár teljes felszereléssel eladó. Külsővásártér 1. hentesüzlet 97

Rádió

Rádió
villanyszerelés, javítás legolcsóbban, felelősség mellett. Eredeti gyári gépek raktáron. Kedvező fizetési feltételek. Miklós ucca 2. 200

Vétel

Ócskavasat,
fémet, gépeket, mindenféle vasanyagot veszek. Hultóért. Bocskay tér 7. Vasadékot cserélek használhakovits. 1027

Ajánlat

FAJALMA
egészséges, hibás, nagyban és kicsinyben olcsón. Piac ucca 44., pincében. 902

Sodronyágybetét
sodronyfonalak, sodronykerítés, vaságyak, mosdók, állófogasok Ottónál. Rákóczi ucca 13. 736

Bútorüzlet feloszlik.
Önköltségi árban kiárusíttatnak gyönyörű leányszobák, konyhák, félhálók. — nappalik, kombinált szobák. Deák Ferenc u. 3. 1015

Kerékpárok:
Steyr—Waffenrád, Styria, Aiglon, Oxford, Oppel, Csepel és egyéb gyártmányok. — **Alkatrészek.** — Csepel-motorok és egyéb motorkerékpárok. **Alkalmi vételek:** Puch 250-es, Indián 600-as oldalkocsival Csepel motorok. Rádiókészülékek. Cséplőkazánok, magánjárók, traktorok. — egyes és kettős ekék, eladás, vétel, csere. **Király** Royal-épület. Telefon 20-66 1035

Keszler
kerékpárban csakis kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javítja Széchenyi u. 1. 3305

Szőlőkaró,
hasított akác, — minden mennyiségben és méretben kapható házhoz szállítva Vágó József »Margit« tüzifa és szénkeresk. vállalatnál. Margitfürdő mellett. Telefon 10—24. 906

Előrajzolás,
montirozás, összeállítás és mindenféle kézimunkák készítése legolcsóbban, legszebben Szilágyinál, Kistemplom mellett. 947

Vágó Sandor
férfi ruha és női kabát
áruházban
férfi- és női legújabb divatú RAGLÁNOK óriási választékban.
CSAPÓ UCCA 10. SZ.

Vasesztergályos,
lakatos munkákat szakszerüen, meglepő olcsón készít Preisler József, Arany János ucca 37. 911

Fényképezőgépek,

fotoanyagok, Takarékosságra is Ungár látszerész és fotoszaküzletében, Széchenyi u. 1. 5017

Falazó tégla
22.— pengőért kapható. Ritter Sándor, Piac u. 43. Telefon: 31—30. 103

MAKULATURA
kapható a kiadóhivatalban Piac ucca 49. szám.

Futball-
ifjúsági, meccslabdák, futballcipők olcsón beszerezhetők készítőnél: Tóthfalussy, Cegléd u. 7. 1028

Zománcozott
asztaltüzhely, jól bevált kisipari munka, minden színben felelősséggel készíti Levencsik Lajos tüzhelyüzeme, Árpádtér 17. Használt tüzhelyet is beszerélek, ráfizetéssel. 960

Sodrony- és díszkerítést,
recamier s ágysodronyt a legjutányosabb áron. Díjmentes költségvetés. — **Neubauer J. sodronygyári** utóda, Pávai Vajna Gábor gépészmernök, Debrecen Kétmalom ucca 4. szám. Telefon: 15—62 88

Gumitalpú,
gyermek-, női- és férficipő gyári árban Mayernál, — Csapó ucca 6. 952

Paplanvarrodámat
megnyitottam. Izléses jó munka, olcsó árak. Burgundia 9. Nagy Julia. 981

Oktatás

Német
anyanyelvü ur irodalmi német nyelvre tanit s társalgást folytat. Hatvan ucca 1., I kapu. III. 54

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. Kossuth ucca 41 2237

Ellátás

Orth. kóser
3 fogásos jó házi ebédeket 80 fillérért kihordásra kaphat: Széchenyi u. 5. keresztépületben. 5000

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út 59. szám. Telefon 23—39. Családi otthon, kitünő konyha, a legszigorúbb diéták.

Kisgyermek
lelkiismeretes gondozását és ellátását vállalja szerény díjazásért egyedülélő nő. Balázsné, Varga u. 12. S

Ne vezessen háztartást,
mert sokkal jobban jön ki, ha az Ujságiró Clubban (Piac u. 26.) étkezik. Kismenü 90, nagymenü 1.10. Diétás konyha orvosi előírás szerint. Kifogástalan házikoszt. Telefon 30—30.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca 1. szám.**